V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE
Ian.-Apr.1967 XVII,1 7802 Merzhausen-GERMANIA
N° 105 Weinbergstr.14

DESPRE TRANSNISTRIA

Cucerind,sau anexând,câteva cetăţi din Moldova şi Muntenia,ca Chilia şi Cetatea Albă,Brăila,Tighina şi Hotin,Turcii,pentru a-şi asigura aprovizionarea,adaoseră la ele şi teritoriile din jur,pline de sate creştine,formând aşa zisele "raiale".Cele de pe Nistru,ca toate de altfel,nu erau altceva decât insule administrative străine în mijlocul unei compacte populaţii române,care,în naturala ei expansiune,se întindea până departe de ţărmul stâng al fluviului.Româna era limba de circulaţie a locurilor; se păstrează acte de hirotoniri de preoţi de peste Nistru,ba chiar o scrisoare a beiului de Tighina către guvernatorul polon din Râşcov(1580),în limba română.Ioan Vodă cel Cumplit,Domn al Moldovei,reţinea că acele locuri fără stăpân precis îi aparţineau când,la 1574,făcu o danie în "ţara noastră",dincolo de Nistru.Cu 50 de ani mai înainte,la 1527,Petru Rareş dăruise mânăstirii Neamţ "tot pământul dela Copanca,cu Chiţcani,câmpul,pădurea,şi dincolo de Nistru".

Istoria acestei regiuni are puncte identice cu a Moldovei istorice.Când marele Burebista învinse pe Sarmaţi la Olvia,pe Bug,graniţa răsăriteană a Daciei se întinse până la Nipru.Năvălirile barbare trebuiră să străbată Transnistria pentru a ajunge în Dacia părăsită.Păstorii,coborîţi din Carpaţi în căutare de păşuni pentru turme,nu se opreau desigur la Nistru.Marele drum comercial,care lega Suceava de Caffa: drumul tătărăsc,trecea Nistrul pe la Tighina pentru a continua în Transnistria.

Cu pacea dela Andrusov,1667,Rusia atinge Niprul; dincoace rămâneau Polonii,-cari,cu pacea dela Juravna,27 Octombrie 1676,cedară regiunea Turcilor.Ruşii recunosc şi ei,la pacea din Bacci Sarai,1681,drepturile Turcilor asupra Ucrainei la sud de Kiev şi între fluviile Nipru şi Nistru.In această regiune Turcii numiră ca hatman pe Gheorghe Duca,Domnul Moldovei,care deveni astfel "Domn Ţării Moldovei şi Ucrainei".El construi reşedinţe domneşti la Ţiganovka şi Nemirova şi o fortăreaţă la Kanev,pe Nipru.In capitala locală,Nemirova,era reprezentat de un boer. Domnia lui Duca favoriză expansiunea moldovenească spre răsărit.Observatorul rus Andrei Constantinov,trimis de ruşi în 1766 în regiunea dintre Bug şi Nistru,raportează că n'a găsit acolo niciun rus,şi că n'a auzit decât limbile moldovenească şi tătară.Alt grup de moldoveni a însoţit pe Dimitrie Cantemir,după înfrângerea dela Stănileşti,1711,când acesta s'a retras în Rusia.Un oarecare Vasile Lupu,zis Zveroff,face propagandă în Moldova,şi mulţi se înrolează în regimentele de cazaci din Rusia de sud: în 1783,ei aveau deja acolo 1500 case,cu 15 biserici şi 2.000 familii; 500 se înrolaseră printre cazaci,alţii formau regimente întregi de husari în armata regulată rusă.

Sosirea Ruşilor la Nistru,1792,este o nouă ocazie de emigraţie moldovenească; mitul pravoslavnic era atunci la apogeu: mase de moldoveni invadară oraşele Ovidiopol,Maiaki,Dubăsari,Tiraspol,Slobozia Hanului,Ananiev,Bobrineţu,Balta.La 9 Noembrie 1792,Ecaterina II poruncea generalului Cehovski să dea imigraţilor români "destulă suprafaţă de pământ pentru colonizarea lor în regiunea recucerită".26 de boieri moldoveni deveniră astfel proprietari de pământ în districtele Ananiev şi Tiraspol,unde aduseră atât de mulţi moldoveni încât formară 20 de sate.

Alţi moldoveni,din Basarabia de nord,coboară în stepa Oceacov,formând satele Taşina,Berezina,Boldana şi Cantacuzovca; ultimul,proprietate a boierilor Ioan şi Nicolae Cantacuzino.

Statistica rusească din 1893 găseşte însă numai 26.574 moldoveni în gubernia Ecaterinoslav, 42.481 în Podolia şi 210.146 în Kerson,fără a mai vorbi de regiunile vecine,mai ales de Odesa,unde Românii erau în mare număr,iar o suburbie se cheamă şi astăzi "Moldovanca".Numele satelor române din Transnistria: Lunca,Cosniţa,Butur,Mălăeşti,Ciubărci,Valea Huţului,Doibani,Cucu,Bârza,Creţeşti,Părâta,Florea,Grădiniţa,Valea Adâncă,Târla,Ştirba,- se întâlnesc în orice parte a României.

Ţinutul era atât de românesc,încât influentul Potemkin,dorind să înfiinţeze o eparhie între Bug şi Nistru pentru vărul său,Iov Potemkin,nu găsea motiv mai temeinic pentru această numire decât faptul că acesta "ştia moldoveneşte".Insăşi enciclopedia rusă recunoaşte,în 1897,că numai 8% din locuitorii acestei regiuni înţelegeau limba rusă.Şi când,în 1940,Basarabia fu anexată la "Republica Moldovenească",preşedintele acestei "republici",Constantinov,afirma în faţa Sovietului suprem din Moscova,după "Basarabie Sovietică"din 6 August 1940,că procentul Românilor de acolo trecea de 70%.

Cât timp regiunea aparţinea Poloniei,jurisdicţia bisericească asupra ei o avea episcopul de Huşi.După pacea dela Juravna,Turcii,cari nu permiteau ca ramuri administrative ale imperiului lor să fie conduse de cetăţeni ne-turci,sau rezidenţi în ţările vasale lor,o încredinţară mitropoliei de Proilavia,de supuşenie turcă,înfiinţată de patriarhul din Constantinopol pentru creştinii din "raiale". Totuşi,când la 1716 se iveşte o ceartă între Iorest de Huşi şi Ioachim de Proilavia pentru jurisdicţia asupra Dubăsarilor din Transnistria şi a localităţilor Sultan-Câşla şi Musaip-Câşla din Bugeac,mitropolitul de Proilavia nu se adresează nici sultanului,nici hanului tătarilor,care guverna ţinutul pe seama turcilor, ci Domnului Moldovei,Nicolae Mavrocordat.

Dela Daniel,care într'un act din 1769 se intitula "mitropolit de Proilavia, Tamarova(Reni),Hotin,al întregului ţărm al Dunării şi Nistrului şi al întregei Ucraine tătărăşti",şi rezida la Ismail,se păstrează diploma de hirotonire,în limba română,a preotului Timotei Muzichievici pentru satul Holm,în Transnistria; alte trei diplome,dela acelaşi ierarh,traduse din româneşte în ruseşte,se află în arhiva din Odesa.

In timpul ocupaţiei ruseşti din 1771,episcopul de Huşi îşi întinde din nou autoritatea asupra Transnistriei.Există actul de hirotonire a preotului Teodor Chirilov,28 Martie 1775,pentru satul Iasinova,lângă Balta,în limba română; deasemeni,tot în română,permisul din 23 Iulie 1780 de a-şi căuta altă parohie,"întrucât armatele ruseşti,retrăgându-se în patrie,la 22 Aprilie 1775,după războiul dintre Rusia şi turci,au luat cu ele şi oamenii ce erau parohienii săi"... In acelaşi timp lucra acolo şi un nou mitropolit de Proilavia,Ioakimos; între altele, acesta hirotoni,la 24 Iunie 1776,pe Gherasim Tocovschi pentru satul Pasiţel - de unde însă trebui să plece repede,"pentrucă nu ştia limba română".Dincolo de Nistru erau,acum,două protopopiate: la Dubăsari,pentru nord,la Mălăeşti pentru sud.

Cu pacea dela Iaşi,1792,întreaga Ucraină fu atribuită Rusiei.Câteva luni,Biserica fu administrată de episcopul de Teodosia şi Mariupol,Iov Potemkin,acela care "ştia moldoveneşte".Când însă,la 10 Mai 1793,Gabriel Bănulescu-Bodoni fu numit mitropolit de Ecaterinoslav,Kerson şi Taurida,eparhia sa cuprindea şi Transnistria.Bodoni fixă centrul administraţiei regionale bisericeşti la Dubăsari,punând în cap pe protopopul dela biserica "Adormirea Maicii Domnului"; el transferă aci şi tipografia înfiinţată cu 3 ani mai înainte la Moghilău de protopopul moldovean Mihail Strielbiţchi.Pentru Transnistria,înfiinţă 4 protopopiate.Impărăteasa Ecaterina II porunci să se dea "protopopului moldovean" pământuri şi 300 de ruble pe an,cu obligaţia de a tipări cărţi în greacă,rusă,română şi alte limbi. Mihail Strielbiţchi tipări în româneşte un ceaslov,Istoria lui Alexandru Macedon şi Psaltirea proorocului David.La Dubăsari exista şi o şcoală de cântăreţi bisericeşti.Bodoni autoriză construirea bisericii "Sf.Nicolae" la Tiraspol,suburbia Sucleia,pe locul unei biserici româneşti de lemn.

Jurisdicţia bisericească a arhiepiscopiei de Ecaterinoslav asupra Transnistriei continuă până în 1813,- când,fiind răpită Basarabia,ea fu alipită eparhiei de Chişinău: "Pentru popoarele care o locuesc --aşa motivă Bodoni alipirea-,asta ar fi o consolare,căci stepa dela Oceacov,ca Basarabia,e locuită de români,greci, bulgari şi colonişti de diferite naţionalităţi,în timp ce ruşi sunt puţini".Eparhia de Chişinău,înfiinţată cu ukazul din 21 Aprilie 1813,cuprindea,pe lângă Basarabia,întreaga gubernie de Kerson şi o mare parte din cea de Ekaterinoslav,cu oraşele Odesa,Tiraspol,Ananiev,Elisabetgrad,Dubăsari,Ovidiopol şi Ociakov.La seminarul,întemeiat de Bodoni la Chişinău,veniră elevi şi de peste Nistru; numai în 1817 se transferară aci 60 de elevi moldoveni dela seminarul din Ecaterinoslav.

La 1837,satele româneşti din Transnistria fură iarăşi deslipite de Basarabia, pentru a fi împărţite între eparhiile Odesa şi Ecaterinoslav: murise Bodoni! Totuşi,cu toată desfacerea bisericească,Românii din Transnistria vor avea,dela 1812 înainte,un destin comun cu cei din Basarabia.Cărţile ce se tipăresc în Basarabia merg şi peste Nistru,iar de acolo continuă să vină tineri pentru a studia la Chi-

şinău.Vom vedea "Cuvântul Moldovenesc" al lui Halippa şi "Luminătorul" eparhiei circulând în toate regiunile româneşti.Chişinăul devine centrul românismului răsăritean.

Dar şi suferinţele sunt comune,poate mai accentuate în Transnistria.Dăm cuvântul tovarăşului Starîi,preşedintele Sovietului comisarilor din "Republica Moldovenească",cu ocazia aniversării unui deceniu dela fondarea zisei "republici", în 1934,la Tiraspol: "Rusia ţaristă -zice Starîi- a căutat în toate chipurile să rusifice populaţia şi norodul moldovenesc",care "a rămas la un foarte jos nivel de desvoltare: la nivelul din epoca 1812-1820.Cărţile au dispărut.Numai în biserici,din vreme în vreme,se putea auzi ceva din scrierile moldoveneşti de dinainte,din gura preoţilor,dintr'un şir de rugăciuni făcute în lumba moldovenească".

După legea rusească din 1804,în sate funcţionau şcoli parohiale,sub supravegherea preoţilor.Afară de asta,mânăstirile erau obligate să aibă şcoală,spital şi azil pentru infirmi.Invăţător era dascălul bisericii.Copiii învăţau cititul în cărţile bisericeşti,mai ales Ceaslovul,Psaltirea şi rugăciunile,în vechea slavă.Inţelesul li se explica în limba maternă.După enciclopedia rusă din 1933,în Transnistria erau,în 1897, 240 de şcoli,dintre care un sfert pe lângă biserici, dar.. niciuna în limba română.Dintre copiii de români,numai 7.5% frecventau aceste şcoli.Omul cel mai învăţat pe care l-a produs această ramură românească a fost, desigur,Iacob Hâncu,născut în 1800 la Ovidiopol,în familia protopopului Dănilă Hâncu.Studiase la seminariile din Ecaterinoslav şi Chişinău.La 1822 era directorul şcoalei publice,apoi profesor la seminarul din Chişinău.La 1854 ajunge profesor de limba română la Universitatea din Petersburg.A scris o gramatică română, care s'a tipărit acolo în 1840.

Mai târziu,politica de rusificare,mai ales prin biserică,s'a intensificat; ea a întâmpinat însă o neaşteptată opoziţie din partea călugărului Inochentie,- care,alungat din Basarabia,se stabilise într'o mânăstire de lângă Balta,unde preca,<u>în limba română</u>,sfârşitul lumii şi,prin urmare,necesitatea pocăinţei.Incât episcopii din Basarabia,Kerson,Ecaterinoslav şi Podolia trebuiră ei,acum,să oblige pe preoţii din satele româneşti din eparhiile lor să introducă limba română în biserici.Dar suntem deja în pragul bolşevismului.

Românii de peste Nistru se agită şi ei în timpul revoluţiei din 1917.Intre 29 Mai şi 2 Iunie are loc,la Odesa,un congres al tuturor Românilor din împrejurimi.In câmpul bisericesc,ei cer: serviciul divin <u>în moldoveneşte</u>,în biserici <u>moldoveneşti</u>,săvârşit de preoţi <u>moldoveni</u>; episcop <u>moldovean</u> la Tiraspol sau la Dubăsari; secţie <u>românească</u> la seminarul din Odesa,cu profesori <u>moldoveni</u>; o secţie pentru administrarea bisericii <u>moldovene</u>,cu funcţionari <u>moldoveni</u>,în concistoriul din Odesa. La 17 Decembrie,alt congres la Tiraspol.Punctul 3 al convocării, semnată de soldaţii Bulat,Jalbă,Durbăilă,Dumian şi Mălaiu,era: "Rugăciunea în sfânta biserică să fie în limba norodului <u>moldovenesc</u>,ca să înţăleagă orice bătrân şi tânăr cu ce rugăciune merge preotul,pentru ei,înaintea lui Dumnezeu".In cele bisericeşti,congresul ia următoarele hotărîri: 1) în bisericile din satele moldoveneşti,serviciul divin să fie săvârşit în <u>moldoveneşte</u>; 2) predica să fie totdeauna ţinută în limba poporului; 3) învăţătorii să facă,în fiecare sat,coruri de copii; în seminarul spiritual,studenţii moldoveni să fie instruiţi <u>în limba moldovenească</u>; 5) pentru moldoveni,să fie făcut un <u>episcop moldovean</u>,care să îndrumeze cu dragoste pe credincioşi.

Guvernul ucrainean al lui Petliura,şi al lui Scoropadschi,n'au obstacolat şcoala moldovenească,aşa că mulţi învăţători şi multe învăţătoare au putut urmà cursurile de perfecţionare dela Chişinău(1918).Dar guvernul bolşevic din Moscova se impuse în curând în toată Rusia,şi orice legătură între Românii din Transnistria şi cei din Basarabia fu ruptă.După enciclopedia sovietică,la înfrângerea ucrainenilor contribuiră şi batalioanele de moldoveni transnistrieni,care ar fi luptat sub comanda unuia Cotoschi.

Inainte de primul război mondial,teritoriul de peste Nistru locuit de Români era împărţit între guberniile Kerson şi Podolsk; apoi,Transnistria făcu parte din Republica Socialistă Sovietică Ucraina.Dar,la 10 Octombrie 1924,"ţăranii şi muncitorii moldoveni" adresară o petiţie Comitetului Central Executiv Panucrainean, cerând formarea unei republici moldoveneşti.Nu e nevoie să subliniem că,într'o ţară în care nici măcar o frunză nu se mişcă fără ştirea guvernului central,crearea acestei republici trebuia să fie,pentru Cremlin,un punct de atracţie pentru Moldova propriu zisă,un pretext pentru viitoare.. "liberări",şi un motiv de con-

fuzie pentru opinia internaţională,de regulă puţin informată.Fapt e că petiţia fu aprobată în numai două zile,şi congresul moldovenesc se reuni între 19-23 Aprilie 1925 pentru a elabora Constituţia şi a fixa frontierele noului "stat".Hotărîrile congresului fură aprobate de congresul ucrainean cu aceeaşi rapiditate: la 10 Mai 1925.Se creia astfel o"republică moldovenească",în cadrul republicii ucrainene,mărginindu-se la apus cu Basarabia,la nord cu regiunea Viniţa,la răsărit şi sud cu regiunea Odesa.Capitala "republicii" fu la început oraşul Balta,apoi Tiraspol; suprafaţa, 8.434 km.Cât despre populaţie,Ruşii dau,în 1933, 615.500 locuitori,dintre cari numai 30.1% moldoveni, 48.5% ucraineni, 8.5% ruşi, 8.5% evrei, etc. Inseşi aceste proporţii demonstrează scopul politic al creerii "republicii", care era departe de a cuprinde pe toţi moldovenii,a căror cifră oscilează între 700.000 şi peste 1 milion,în afară de cele 25 de sate de transilvăneni ce se găsesc în Crimea.

Din cele 4 districte: Ribniţa,Dubăsari,Tiraspol şi Ananiev,se făcură 11: Grigoriopol,Codîma,Balta,Slobozia,Tiraspol,Dubăsari,Ananiev,Ocna Roşie,Camenca,Ribniţa şi Birzula.Numele oraşului Birzula fu curând schimbat în acela de "Kotovsk", în onoarea capului local al luptei contra.. "reacţiunii".

In anii 1929-1934 s'a introdus alfabetul latin.Primarii,judecătorii,învăţătorii - toţi trebuiau să ştie moldoveneşte.In 1924 erau pe teritoriul "republicii 294 şcoli primare; numărul lor se urcă,în 1938,la 496,dintre care 143 moldoveneşti, 281 ucrainene şi 17 germane.Din cei 100.300 copii care le frecventau, 23.400 erau moldoveni.In 1937 s'au înfiinţat şi 52 gimnazii,din care 18 moldoveneşti; din cei 1.952 elevi,moldoveni erau 769. In 1937 erau în "republică"1.090 învăţători moldoveni,faţă de 2.184 ucraineni, 250 ruşi şi 283 de alte naţionalităţi.Aceste date sunt luate din enciclopedia sovietică.In cărţile de şcoală nu se găseşte un singur cuvânt despre origina Moldovenilor.Despre religie,se spune că ea este o minciună,un opium; că la origina ei e omul primitiv,care nu ştie să-şi explice fenomenele naturii,ca fulgerul,eclipsele solare sau moartea,iar clasele conducătoare au exploatat această ignoranţă în propriu interes; de-aci concluzia că religia e un obstacol la progresul celor oropsiţi; că ea aparţine clasei dominante,căreia-i serveşte ca mijloc de exploatare.

Din culegerea de cântece populare şi doine,făcută de însuşi comisarul dela Instrucţia publică,Petre Chior,colindele lipsesc.In 1924 apar câteva publicaţii: "Plugarul roşu",schimbat apoi în "Moldova Socialistă",la Odesa; "Foaia Moldovenească",la Balta; şi "Pagina Moldovenească",la Elisabetgrad(schimbat apoi în "Zinovievsk",şi după în "Kirov"),ca adaos la o gazetă ucraineană.

Transnistria avu norocul să se găsească,în timpul ultimului război,sub administraţie românească.Apoi,în timp ce nordul,cu Hotinul(şi nordul Bucovinei),şi sudul,cu Cetatea Albă,erau încorporate direct Ucrainei,restul ei reconstituia,cu Basarabia şi cu ţinutul Herţa,aşa zisa "Republică Moldovenească"; dar asta nu mai înşeală acum pe nimeni.Noi continuăm a sta sub influenţa şi preocuparea dramaticului strigăt de durere al ţăranului Filimon Marian,din Transnistria,la "Sfatul Ţării" din Chişinău,27 Martie 1918,când s'a votat unirea Basarabiei cu România: "Şi,pe noi,cui ne lăsaţi?"...

Petre Vălimăreanu

FĂRĂ ŢARĂ de Octavian Goga

Eu sunt un om fără de ţară,
Un strop de foc purtat de vânt,
Un rob răsleţ scăpat din fiară,
Cel mai sărac de pe pământ.
Eu sunt un mag de legea nouă,
Un biet nebun,orbit de-o stea,
Ce-am rătăcit să v'aduc vouă,
Poveştile din ţara mea.

Eu sunt o lacrimă târzie
Din plânsul unei mii de ani,
Sunt visul care reînvie
La vetrele celor orfani.
Sunt o mustrare călătoare
De pe tărâmuri fără glas,
Şi dintr'o lume care moare
Sunt strigătul ce-a mai rămas.

Eu sunt oftatul care plânge
Acolo'n satul meu din deal,
Sunt ţipătul muiat în sânge
Al văduvelor din Ardeal.
Sunt solul dragostei ş'al urii,
Un visător de biruinţi,
Ce port blesteme'n cerul gurii,
Drept moştenire din părinţi.

Eu m'am desprins dintre morminte,
Din cripte umede şi reci,
De unde-aducerile-aminte
Ţin straje unui gând de veci.
Şi cu fiorul care poartă
Pe cei încrezători în fraţi,
V'am plâns la fiecare poartă
Durerea morţilor uitaţi.

Azi simt cum noaptea se coboară
Pe dimineaţa mea de ieri,
Cum cântul meu se înfăşoară
În giulgiul veşnicei tăceri...

Şi printre voi îmi duc povara
Stropit de râs şi de noroi,
Căci vai de cine-şi pierde ţara
Ca să şi-o ceară dela voi...

&& Dl Traian Miron deplânge "L'agonie bessarabienne" în opt lungi strofe,pe care le dedică... Ligii drepturilor omului: Vous n"entendez donc pas cette plainte de l'agonie - Qui monte au ciel roumain de la Bessarabie?... Tandis que les peuplades de l'Afrique se libèrent - On jette de vieilles nations en esclavage et fer! - Européens de souche et de traditions, - Fidèles sentinelles contre les invasions - Des hordes asiatiques,surplus de l'Orient, - Disparaissent aujourd'hui d'un monde indifférent!... Des rives de la Baltique,aux bords de la Mer Noire, - Des millions d'âmes s"éteignent en désespoir...

&& Perspectiva ca prizonierii americani să fie judecaţi drept criminali de război de către tribunalele lui Ho Ci Minh,Johnson o găseşte "deplorabilă şi repugnantă": "Ei sunt doar militari,cari au executat ordine militare".Argumentul acesta,solid,fusese însă adus şi la Nürnberg,sau în Japonia,fără să fi putut împiedica spânzurarea Mareşalului Keitel sau a generalului Tojo.S'a ajuns,astfel, la profeţia lui Julius Streicher,în ajunul execuţiilor dela Nürnberg: "Într'o zi, veţi fi voi spânzuraţi de către comunişti!"

&& Aceleaşi gazete,care ieri cereau intervenţia ONUlui în Congo,se ridică azi contra intervenţiei americane în Vietnam,pe motiv că asiaticii trebue să-şi aranjeze singuri propriile treburi.De ce se contestă acelaş drept africanilor? pentru că zişii gazetari au cultul haosului,favorizator al comunismului: retragerea americanilor din Indochina ar lăsa acolo acelaş haos,pe care l-au adus trupele ONUlui în Congo.

&& În lupta din sud-estul Asiei,America e singură.De aceea,procedează cu multă prudenţă.Dacă proceda cu aceeaşi prudenţă la Hiroşima şi Nagasaki,la Monte Cassino,Torino şi Milano,la Berlin,Dresda şi München,azi n'ar fi aşa singură.Şi totuşi,a salvat Anglia de dezastru,a liberat Franţa,a adus Rusia la Berlin,Jugoslavia la Pola,a distrus Japonia ca să favorizeze China lui Mao,a înlesnit însuşi comunismul din Vietnam! Dar "beneficiaţii" de odinioară stau astăzi şi privesc: greşelile Americii lui Roosevelt le plăteşte America lui Johnson!

&& Înainte de ultimul război,38% din populaţia globului nu mânca pe săturate; astăzi,procentul subalimentaţilor se ridică la 2/3 din totalul populaţiei.Treimea privilegiată consumă 75% din producţia alimentară mondială şi se găseşte concentrată în Europa şi America de Nord; Asia,care adăposteşte 45% din omenire,se hrăneşte cu numai 17% din totalul alimentelor.În Birmania au murit de foame,în 1943, peste un milion de oameni. În 1950,populaţia globului se ridica la 2 miliarde 400 milioane; în 1960,ea este de 2 miliarde 800 milioane - şi va fi în 1975,după calcule,de 4 miliarde,iar în anul 2000 de 5 miliarde.Saltul demografic nu-l,din păcate,urmat de o desvoltare economică şi socială paralelă în Asia,Africa şi America de Sud.("Vers l'Avenir")

&& Germania a produs o şesime -15.6%- din totalul automobilelor ce s'au fabricat anul trecut în lume: 2.650.000. E depăşită numai de Statele Unite,cu 7.745.000, şi urmată de Anglia şi Franţa.Rusia a produs abia 160.000, iar Germania ocupată... 93.000!

&& În Japonia există 794.586 creştini,adică 0.8% din totalul populaţiei: 333.265 sunt catolici, 461.321 protestanţi.

&& "Când mijloacele de informaţie nu vă ajută să descifraţi o situaţie nouă -scrie Sima refugiaţilor-, nu vă hazardaţi în aprecieri superficiale,ci întrebaţi pe acei cari stau permanent de veghe la căpătâiul naţiunii". La căpătâiul naţiunii stă în primul rând,se înţelege,Sima însuşi...

&& Enumerând posibilităţile intelectualilor în ţara ocupată,Constantin Noica afirmă,în "Glasul"ălora,că "sânt,poate,atâtea alte creaţii,pe diverse planuri,ce nu s'au afirmat încă public,din discreţie ori din timiditate".Discreţie şi timiditate destul de justificate,de altfel,unde domneşte nagaica...

&& Un decret al lui Ceauşescu,din 1 Iulie 1966,pedepseşte foarte aspru avorturile,şi pune pe burlaci la taxe mari.Cât de grea trebue c'a fost urgia ocupaţiei ruseşti,dacă până şi oamenii Cremlinului la Bucureşti au fost siliţi să ia la cunoştinţă că se depopulează ţara!

17 Martie 1821: Tudor intră călare în Bucureşti "pe bariera podului Caliţii, în fruntea a o mic de panduri, mândri ca brazii, în cea mai mare parte Gorjeni şi Mehedinţeni, renumiţi pentru curajul şi statura lor. Aceşti panduri erau urmaţi de arnăuţii lui Macedonski, ce erau toţi călări. La dreapta lui Tudor era un preot cu crucea în mână; la stânga lui, locotenentul său, Teodor Macedoneanul. Un căpitan de panduri purta steagul, care era de mătase, culoarea albastră şi cu ciucuri tot de mătase, culorile naţionale. Pe colţul de sus din dreapta steagului, este zugrăvit în picioare sfântul Teodor Tiron, patronul liberatorului nostru; pe colţul din stânga steagului se vede sfântul martir Gheorghe, patronul militarilor. În mijloc este Sfânta Treime; dedesubt, vulturul cu crucea în plisc, şi crucea între două ramure de măslin legate cu o panglicuţă roză.. Tudor, ţinând în mână o pâine mare, simbol de belşug, se îndreaptă spre podul Beilicului, ca să meargă la mânăstirea Radu Vodă". (Aricescu)

DOR de Petru Mureşanu ("America")

Dor şi jale mă cuprinse
De căsuţa-mi depărtată,
Şi de candele aprinse
La cari mă rugam odată,

De icoana din perete
De grădina-mi înflorită,
De flăcăi din sat şi fete
Şi de sora mea iubită,

De biserica din vale,
De părintele Ilie,
De Pătru lui lelea Floare
Prieten din copilărie,

Acest dor aici mă seacă,
Ei acolo de dor mor,
Fă-mă Doamne albină odată
Să pot pân'la ei să zbor.

Şi-acolo când voi ajunge,
Fă-mă Doamne iarăşi om,
Să încerc Moţii a mi-i strânge
Când voi da semnal din corn.

Şi să plec cu ei la luptă,
Cum plecat-a Iancu-odată,
Cu voinici cu faţa suptă
Din Zărand şi Detunata,

Să scăpăm a noastră ţară
De-a muscalului urgie,
S'arătăm cum luptă iară
Unul contra la o mie.

Să pun piatră de hotar
Sus pe Nistru, la Hotin,
La Balcic şi în Sătmar
Şi una la Seghedin!

&& Mihaela Bacu, fiica poetului (Paris), a avut de curând o surioară: Cristina.

&& Duminică 26 Martie a avut loc la Dortmund, odată cu cununia părinţilor, botezul Ileanei Octavia, fiica dnei şi dr Octavian Buhociu. Oficiant, pr. D. Em. Popa; răspunsurile le-a dat dl ing. Dobrescu; naşi, dna şi dr Octavian Vuia.

+ La 11 Decembrie 1966 s'a stins, în cămăruţa-i din Astoria (New York), "cel mai mare poet contemporan al Macedoniei", George Perdichi. Copilărise mai mult la Perivoli, dar s'a născut la Grebena (1912), unde a funcţionat ca profesor la liceul român până la sfârşitul războiului, când s'a refugiat la Roma. Şi-a luat doctoratul în Litere la Genova. A fost printre primii cititori ai Vetrei, căreea i-a şi trimis, din America, mai multe poezii spre publicare. Manuscrisele i-au rămas în grija vărului său, Pascal Marcu. La înmormântare, 13 Decembrie, au vorbit dr Aurel Ciufecu şi Nicolae Cârjă, iar dna Antigona Ghigu a citit din versurile defunctului poet. Slujba înmormântării a făcut-o părintele Florian Gâldău.

+ La Curtea de Argeş s'a stins un preot de elită: părintele Ioan Dobrinescu, fost ofiţer de artilerie în primul război mondial, de unde, după cele văzute, s'a întors cu dorul de a "părăsi lumea", pentru a sluji numai Altarului. Predicile sale, care atrăgeau foarte multă lume la biserica "Sf. Nicolae", erau un adevărat jurnal vorbit, în care evenimentele săptămânii, din întreaga lume, erau comentate prin prisma Evangheliei.

+ La Rădeşti/Muscel a fost înmormântat profesorul I. C. Petrescu, fost secretar general al Ministerului Instrucţiunii Publice sub ţărănişti.

+ Marţi 4 Aprilie 1967 a avut loc, la Porz (Köln), înmormântarea dnei Bilinschi, bucovineancă, şi vrednică femeie. Oficiant, pr. D. Em. Popa; la strană, Lutotovici.

&& În "săptămâna mare" vor fi la Freiburg, în biserica din cimitirul vechi, denii în fiecare seară, la ora 7. Slujba Învierii va avea loc Sâmbătă seara, 29 Aprilie, la ora 10 şi jumătate, în aceeaşi biserică. Părintele Popa va fi ajutat la slujbă de corul românesc local, condus de domnişoara Thorgerd Birkholz - care între timp şi-a luat doctoratul în Medicină.

* În Polonia s'a instituit un concurs literar, cu premii. Premiul întâi: o săptămână în Rusia; al doilea: două săptămâni în Rusia...

- Ce este comunistul? întreabă un învăţător din Moscova.
- Un om care a pierdut speranţa de a deveni capitalist...

CULTURĂ ŞI "CULTURĂ"

In vizită,nu de mult,la un tânăr intelectual din Paris,am avut foarte plăcuta surpriză să dau peste o bibliotecă de vreo 3.000 de volume,unul şi unul,exemplar aranjate.Când l-am întrebat de-o carte,s'a dus la ea "cu ochii închişi".Tânărul e profesor la un liceu,ţine conferinţe despre România,tipăreşte broşuri de propagandă,protestează la gazete,cu documente,când ţara-i e nedreptăţită.Ţară,pe care nici n'a văzut-o,fiind născut în Franţa.Şi-a învăţat soţia româneşte: o franţuzoaică,care şi ea lucrează.In casă,cu copilul,vorba e numai românească.

Mirat că n'am văzut vreo circulară,dela el,în care să ceară,cu incendiare cuvinte patriotice,ajutor,l-am întrebat dacă primeşte vreo subvenţie dela francezi, sau dela vreun compatriot mai pricopsit.A zâmbit: nu se pricepe la comercializarea patriotismului.A zâmbit,mirat,când l-am mai întrebat dacă,după atâta tevatură,nu i s'a betejit cumva nevasta,dacă stăpânul casei nu-i aruncă,periodic,familia în stradă,etc.Aceste zâmbete m'au lămurit,aici nu putea fi vorba decât de o cultură înapoiată: tânărul cărturar nu numai că nu se pricepea la exploatarea sfintelor svâcniri ale inimii,dar nici măcar nu era la curent cu ultimele tipuri de box american...

* Consistenţa bibliotecii dlui Hârjeu,tot din Paris,nu o cunoaştem.Auzim de ea,însă,numai bine.Ce n'auzim,în schimb,e că pentru plăcuta muncă ar fi întins mâna,sau c'ar trăi din ea.Asta n'am auzit.Are,se vede,demnitate de român sadea...

* Despre neobosita activitate a părintelui Haţegan -căruia,la 25 de ani de preoţie vie,îi aducem şi noi,pe această cale,un simţit omagiu- ştie oricine.Intre altele(citim în "America"): "Biserica 'Sfânta Maria' are astăzi cel mai bogat muzeu de artă românească din afara graniţelor României şi una din cele mai bogate biblioteci cu cărţi româneşti... Desigur că la multe din aceste admirabile realizări a contribuit enorm,prin colaborare totală,muncă continuă şi înţelepciune dna preoteasă Cornelia Haţegan",care mai conduce şi Şcoala Română,cu peste 150 de copii,plus corul bisericii,"unul din cele mai bune coruri româneşti din America".

Am privit atent poza familiei: părintele,departe de a avea obligatoria figură chinuită,a omului ce se pretinde de cultură,are un chip senin,surâzător; iar doamna preoteasă şi fiul Ion nu par a avea vreo suferinţă,provocată de în adevăr intensa activitate patriotică-culturală.

* Colecţia "Destin",dacă ne prezintă o aleasă listă de tipărituri,cu teme actuale şi nu antologie,având ca autori pe George Uscătescu,C.L.Popovici,Coterlan, Comnen,Mircea Eliade,Horia Stamatu,N.Caranica,plus un frumos buchet de colaboratori ai revistei(Amzăr,mons.Bârlea,Buescu,Busuioceanu,G.M.Cantacuzino,Chendi,Cioteanu,Gafencu,Herescu,Vintilă Horia,Iasinschi,Ierunca,Meţianu,Mititelu,Bazil Munteanu,Gr.Nandriş,Mihai Niculescu,Vladimir Petrovici,Mircea Popescu,Popinceanu, Protopopescu,Răuţă,Tilea,etc),nu ne trimite,în schimb,apeluri patriotice.

* Tot la Madrid iese colecţia "Carpaţii",operă a unui singur om: dl Traian Popescu.A scos: Istoria Românilor din Dacia Traiană,de Xenopol,4 volume; Istoria literaturii române,de D.Murăraşu,2 volume; Naţionalismul lui Eminescu,de acelaş; Amintirile lui Creangă; Dacia,de V.Pârvan; Precursorii,de Goga; Istoria partidelor naţional,ţărănesc şi naţional-ţărănesc,de Şeicaru; Istoria războiului României contra Rusiei,de gen.Chirnoagă; Insemnări despre Români,de Karl Marx,comentată de Şeicaru; Frumoasa cu ochii verzi,de Manzatti; Răscoala,de Liviu Rebreanu,2 volume; Haiducul,de Bucura Dumbravă; Poveşti fără ţară,de Brădescu,Novac şi Govora; Poeme fără ţară,de Posteucă,Novac şi Govora; Unirea naţională în complexul politic european,de Şeicaru; Dicţionar român-spaniol,de Ion Protopopescu; Cuiburi de lumină,de Valeriu Cârdu; Din crucea pădurii,de Ion Ţolescu; Cazul Iorga-Madgearu, de Sima; Corneliu Zelea Codreanu,de Gr.Manoilescu şi Traian Popescu; Moţa şi Marin,de Prat y Soutzo,Blas Piñar,Gr.Manoilescu; Insemnări istorice despre Unire, de arhimandrit Ştefan Lucaciu; Poarta singurătăţii,de Alex.Silistreanu; Rapsodia iberică,de Aron Cotruş; Iconar,de Ţolescu; Intre Volga şi Mississipi,de Cotruş; Isprăvile şi viaţa lui Mihai Viteazul,de Petre Ispirescu; Octavian Goga,A.C.Cuza, Constantin Stere,N.Iorga,Tudor Arghezi - toate de Şeicaru; Ardealul şi Habsburgii, de G.A.Pordea; poezia lirică japoneză,de Faust Brădescu; Antimachiavelism legionar,de acelaş; Rumania,centinela del Este,no debe morir,de Augustin de Foxá; Ţara, de Cotruş; Pueblos de frontera,de Blas Piñar; Eminescu,de Cotruş; Hyperion de Eminescu,tradus în franceză de Louis Combi; Sânge românesc pe pământ spaniol,de Blas

Piñar; Efectul revoluţiei spaniole în România, de Prat y Soutzo; etc.

Acelaşi Traian Popescu tipăreşte, la diferite sărbători bisericeşti şi naţionale, sau evenimente, "vignete"; ultima, cea mai sguduitoare, reprezintă o basarabeancă desprinsă din convoiul îndrumat, sub semnul cnutului, către Siberia şi îmbrăţişând, în genunchi, sub ploaia loviturilor de harapnic, o troiţă.

Repetăm că toată această muncă, enormă, e opera unui singur om, refugiat ca toţi refugiaţii, ajutat de sigur de soţie; dar primit-a careva, în tot exilul, vreun înduioşător apel, cu aluzii la.. portofel? In ce stare sanitară i se putea găsi însă familia, după un efort în adevăr extenuant (şi având sub ochi experienţa dela Freiburg..), nici nu îndrăsneam să ne imaginăm; o recentă călătorie la Madrid ne-a liniştit şi'n această privinţă, premiţându-ne să constatăm că o adevărată activitate culturală nu-i neapărat grevată de riscul beteşugurilor... Dăm aici adresa fecundului editor, poate careva din cititorii noştri e interesat de vreunul din titlurile de mai sus: Calle Villanueva 43 - Madrid - Spania.-

* Sunt în exil şi alte instituţii culturale, pline de merite şi râvnă, ale căror date însă ne lipsesc deocamdată. N'avem de pildă, la îndemână, lista excelentelor produse ale Societăţii Academice Române, şi ale Fundaţiei dela Paris - tipărituri cu atât mai remarcabile, când ne gândim că cele două instituţii nici nu ţin pasul cu progresul tehnic, ignorând cu totul aportul parului în difuzarea culturii naţionale. Ştim însă două lucruri: nici una, nici alta, n'au lansat apeluri tricolore, ca să le vină bani pe fum, ci s'au limitat să încaseze, când exilaţii au binevoit a-l achita, preţul cinstit al operelor apărute; iar starea sanitară a celor ce contribuie la fala lor nu s'a crezut datoare să se resimtă pe urma acestei foarte româneşti activităţi. Dăm totuşi sfatul, adresat tuturor ostenitorilor în câmpul culturii noastre din "diasporă": să nu exagereze! Cunoscutul exemplu, devenit celebru pe exil, ar fi să le dea de gândit...

Radu Cornăţeanu

FABULA ŞI POEZIA de C.Barbu

Precum lumea dă crezare "farfuriilor volante",
Arătări misterioase ce plutesc pe sus în vânt,
Tot astfel odinioară, după spusele lui Dante;
Fabula şi poezia au fost umbre pe pământ!

Prin urmare osebirea între străchini sburătoare
Şi fantomele terestre e ca punctul pus pe i,
Căci de-atunci, ca o pedeapsă, mândrele poezioare
Amuţiră şi pierdură însuşirea de-a vorbi.

Astfel, în acele vremuri, fabula şi poezia
Se aflau lângă tejgheaua unui mare negustor,
Şi, îndată ce stăpânul îşi închise prăvălia,
Începură să vorbească de necazurile lor...

Fabula bună de gură, din fire mai vorbăreaţă,
Se porni să-şi verse focul către surioara ei:
Că e tare plictisită şi grozav îi e de greaţă,
Când arată cum măgarii îşi dau ifose de lei...

- Scumpa mea poezioară, sunt adânc nemulţumită
De urâtul slujbei mele, plină de amar şi chin;
Mult aş da să fiu ca tine, veselă şi fericită,
Şi să nu mai văd o lume ce te umple de venin.

Tu arăţi clarul de lună peste valurile line,
Şi luceferii cum joacă pe oglinzile din mări -
Şi cu câtă duioşie cânţi în nopţile senine
Armonia primăverii fermecată de cântări.

Pe când eu, nefericita, fabulă de visuri rele,
N'am ajuns măcar odată să fiu lumii de folos!
Şi în ce amărăciune îmi petrec zilele mele,
Cu măgarul gros la minte şi din fire arţăgos!

Nu e chip s'arăt că leul e lăsat dela natură
Cu regească'ntruchipare şi puteri de neclintit;

Nu văd cum - căci urechilă,furios peste măsură,
Zbiară că,în toate cele,leu-i seamănă leit...

Ca să laud urechiosul,ar fi chiar o nebunie,
Pentru că atuncea leul,cât e el de înțelept,
Se înfurie de moarte și e'n stare să sfâșie,
Intr'o clipă,pe aceia care-l judecă nedrept.

De aceea,surioară,sunt atât de zbuciumată;
Nu am nici o fericire,căci e chin și tămbălău
Să arăți că lumea este cu măgari amestecată
Și să fii mereu o mască între leu și nătărău.

Dar poate există,totuși,un secret sau un mijloc,
Astfel ca pe astă lume să trăiască separați...
De ce,oare,să stea leii cu măgarii la un loc?
Leii să fie cu leii,urechiați cu urechiați...

- O,tu soră și amică,cu ochi vii și luminoși,
Dacă vrei acum viața și menirea să ți-o schimbi,
Atunci cine vrei s'arate turnătorii de gogoși,
Care cântă fericirea viitoare'n șapte limbi?

După ei,tehnica urcă,și ca mâine poate mușcă
Din planetele'nvălite în pustiuri de omăt,
Iar eroii cu racheta.. se vor duce ca din pușcă...
Apoi,după cinci minute,se întorc glonț îndărât...

Luna galbenă ca ceara tremură înspăimântată,
Fiindcă munții ei de aur,de argint și chihlimbar,
Ori îi cară harpagonii,cu ghiuleaua fermecată,
Sau o fură de pe ceasuri și o vâră'n buzunar...

Nu-ți mai spun cu ce iuțeală artele lunecă'n jos,
Și cum rodul arăturii,după lucrul greu și trudnic,
Zi de zi îl ia cu japca hoțul hâtru și căpos,
Ca să dea,în loc de pâine,niște șuere de sputnic.

Fabulă de visuri rele,saltă-ți lama ruginită,
Care taie'n carne vie,fără dor și fără milă,
Și despică-i drept în două căpățâna veștejită
Și apoi îmbracă-l bine într'o blană de gorilă.

Căci doar tu ai datoria să arăți,la mic și mare,
Cum pe sfera lumii noastre,până și'n America,
Vor să'nlăture cu totul lumea sfintelor altare
Și să ducă la ruină crezul și Biserica.

- Lasă vorba,poezie! taci,că vine mântuirea!
S'aud pași greoi pe scară,sunt ai unor anticari...
Tu dă-i zor cu primăvara,cum împodobește firea,
Iară eu,cu omenirea,că e plină de măgari...

Altfel mâine negustorul cu de-a sila ne ridică,
Și ne zvârle în vreo ladă cu mirosuri de compot...
Pe când colo anticarii,în plăcuta lor butică,
Ne așează unde doarme Statupalmăbarbăcot...

Iar acum,ca încheere: de când fulgeră și tună,
Și de când e lumea lume,s'a ivit câte-un satrap;
Insă când or pune gândul să încalece pe lună,
Atunci Cel Atotputernic le ia mințile din cap.

&& Afirmând,în pag.1,că "populația neagră din Rodesia și Africa de Sud se bucură de un înalt nivel de viață satisfăcător",dl profesor Sima se întreabă,în "Țara și exilul"(Martie 1966,p.2),"ce interese are Londra să se năpustească cu atâta furie contra propriilor lor compatrioți".La p.15,se mai întreabă "dacă uneltele principale ale dictaturii carliste pot fi asimilați democrației".De unde se vede că analfabetismul nu-i chiar monopolul colegului său Papanace - despre care,

la pag.21,Sima se exprimă astfel: "De structură sufletească anarhică,el se consideră un fel de epicentru al românismului integral şi de aici loveşte în dreapta şi în stânga,fără a ţine seama de nicio situaţie.. de nicio ierarhie,şi nici de sacrificiile altora".În nr pe Mai 1966,dl Sima se ocupă de "divagaţiile dlui Papanace",care complică discuţiile "cu supoziţii complet străine de realitate,în care ar fi eroul unui atac concentric,frunct al unei imaginaţiuni bolnave... Toată gândirea dlui Papanace se mişcă în zona penumbrelor.Nu se exprimă niciodată cu claritate şi nu îi place judecata dreaptă,caracteristică românului.. In aceste condiţii,ni se pare logic să nu ne angajăm pe terenurile periferice pe care aleargă dl Papanace"(p.16-17)."Cunoaştem foarte bine procedeul dlui Papanace,care îşi construeşte o perdea de fum din adevăruri de doctrină legionară,pentru a săvârşi înapoia ei operaţii anti-legionare,pentru uzul său personal"(p.18)."Nu putem răzbi cu avalanşa de insinuaţii şi calomnii pe care le debitează în fiecare articol. Pe dl Papanace îl costă câteva minute ca să-şi pună în funcţiune fecunda imaginaţie,plasând pe piaţa exilului treizeci de neadevăruri,dar nouă ne-ar trebui o carte ca să-i demonstrăm falsitatea afirmaţiilor.. Nimic nu e bun din trecutul Legiunii,dacă nu poartă pecetea lui personală.In această fază a personalităţii dlui Papanace nu mai e nimic de făcut,nu mai există alt remediu decât să aşteptăm ca dl Papanace să se destrame în vârtejul propriilor lui contradicţii"(p.21).

Păreri la fel de aspre,şi tot pe atât de întemeiate -pe care le difuzează printr'o altă fiţuică,însă mult inferioară ca suc,- are comandantul Papanace despre comandantul Sima.Am reprodus cele de mai sus,căci comandanţii sunt cei mai în măsură să se cunoască,reciproc; dar şi pentru spulberarea gogoriţei papanaciste,că devalorizarea "comandanţilor făcuţi de Căpitan" ar fi organizată de vreo ocultă din afară şi nu de reciproca etalare a propriilor dosuri.

Mai e însă şi altceva,extrem de grav: se ştie campania dusă de Papanace contra lui Sima,că a paraşutat oameni în ţară; Sima afirmă însă,la pagina 20,că "dl Papanace însuşi a paraşutat oameni în Macedonia în 1944-1945,oamenii au fost prinşi,şi împuşcaţi apoi".Adevărat?...

Cea mai insuportabilă însă,pentru megalomania lui Papanace,trebue că este afirmaţia din nr pe Martie 1966(p.22),unde Sima îl arată că "a fost sub comanda mea": cum e posibil ca un om aşa de mare,aşa de important,care de pe un Negoi imaginar împarte sfaturi,cerute şi necerute,cu amândouă mâinile,în dreapta şi în stânga,să fi suportat vreodată o comandă - şi încă.. pe a lui Sima? Cei ce-au participat la adunarea dela Erding,îşi vor fi amintind cu ce indignate bolboroseli, grele de invective,a întâmpinat propunerea şefiei unui Gârneaţă,care era totuşi fondator al Legiunii şi tovarăş al Căpitanului în toate închisorile! Afirmaţia dlui Sima,aşa de.. "nefericită",explică deci cu prisosinţă de ce Papanace a căzut la pat,bolnav de fiere...

&& In legătură cu tot mai marele amestec al Patriarhiei din Bucureşti în viaţa bisericească a Românilor din America(la "rugămintea",desigur,a regimului de ocupaţie,interesat a folosi orice portiţă ce i-ar înlesni infiltrarea într'o ţară "capitalistă"),păr.Anchidim Uşeriu a adresat o scrisoare patriarhului Marina,pe care e păcat că n'o putem reproduce în întregime: Libertatea omului,deci şi a cultului,e un fapt absolut aici.. nu este deci încătuşată,ca,din nefericire,în ţările cu regim ateo-comunist.. Ne-am întocmit în congrese,preoţi şi mireni laolaltă,legile după care ne conducem viaţa religioasă.. nu înţelegem să îngăduim o încătuşare a ei.. Cu şasezeci de ani în urmă,credincioşii noştri şi-au construit singuri biserici,le-au întreţinut şi şi-au plătit preotul,iar sfânta noastră Patriarhie nu s'a preocupat deloc.. Se încearcă acum,de persoane compromise civic şi moral,să fie semănat,cu ştiinţa şi binecuvântarea Sf.Patriarhii din Bucureşti, duhul desbinării între fraţi.. Grija Patriarhiei se aîndreaptă asupra noastră abia acum,dar nu cu gândul de a ne ajuta,ci cu dorinţa de a ne învrăjbi şi stăpâni...

Cunoaştem tragedia Bisericii Române şi a celorlalte ajunse sub regimul de teroare comunist.. presiunile fizice şi morale la care au fost supuşi preoţii întemniţaţi,din care unii ajungeau să-şi denigreze întreg trecutul,credinţa,însuşi harul preoţiei,însăşi valoarea Sfintei Cuminecături.. Acte de slăbiciune omenească; cum însă,supus aceloraşi presiuni,n'a făcut-o păr.Ioan Iovan,duhovnicul maicilor din Vladimireşti(Tecuci)? cum n'a făcut-o ieromonahul Benedict Ghiuş,stareţul mânăstirii Sf.Antim?... Îndrept smerita-mi rugăminte către Prea Fericirea Voastră: Fiţi mândri de noi,iar dacă nu ne puteţi ajuta,datorită nefericitei situaţii,nu ne bântuiţi liniştea,nu ne tăiaţi aripile,care încearcă să ne ridice tot mai sus...

CRONICA PESIMISTULUI

* DUSUL ÎN ŢARĂ.- Doi prieteni,anticomunişti încercaţi şi oameni de obicei serioşi,îmi confirmă că se vor duce peste câteva luni în ţară,la nu mai ştiu care congres internaţional.Fireşte,le-am spus că nu fac bine,dintr'o sumedenie de motive,între care deruta ce se creiază în pribegie,într'un moment când de această derută nu avem deloc nevoie.Dar mai e un factor care trebuie considerat.Aflând că la congresul din Bucureşti vor lua parte şi cărturari din exil,un savant occidental,care a respins până acum toate invitaţiile dela Bucureşti,susţinând că nu vrea să fie complice nici pe departe cu responsabilii de canalul Dunăre-Marea Neagră,şi de atâtea alte crime,şi-a manifestat toată dezamăgirea faţă de această atitudine "oportunistă şi laşă","acomodantă până la trădare"(sunt vorbele lui),a colegilor săi români,în a căror seriozitate îi pare rău acum că a crezut cândva. Mediteze amicii noştri şi la acest aspect,nu indiferent,al hotărîrii lor prea pripite de a se duce în ţară,fie chiar numai pentru câteva zile!

* BIATA BASARABIE! Ziarele sovietice şi postul de radio Moscova au dat în ultima vreme noi ştiri de "emigrări interne" în URSS,precizând cu cinism că e vorba în special de ţărani din "Rusia europeană",care ar fi hotărît spontan să se transfere în extremul orient,adică în Siberia.Presa muscălească aminteşte sadic că acest soi de deplasări e cunoscut de multe decenii în Rusia,dar că numai după instaurarea puterii sovietice s'a planificat.Şi,în timp ce se execută această crimă împotriva umanităţii,acest genocid de vaste proporţii,Apusul continuă să creadă că s'a schimbat ceva radical la Cremlin,că sovieticii sunt "comuniştii buni", iar chinezii sunt "comuniştii răi"(şi albanezii!).Reseriştii trimit vorba şi oarecum imploră,cu făţărnicie,exilul să se ocupe de unguri şi de pretenţiile lor la Transilvania.Ca şi când n'am fi făcut-o totdeauna.Dar gândul nostru trebuie să fie astăzi în special la Basarabia şi la Bucovina de nord,de unde ruşii deportează masiv populaţia românească,mai ales că se tem şi de trezirea,în ceasul al doisprezecilea,a unei fărâme de românism în echipa de conducere dela Bucureşti.

* CELEBRAREA UNEI CALAMITĂŢI.- A început în toată lumea,cu surle şi trâmbiţe asurzitoare,"Operaţia Aniversarea Revoluţiei din Octombrie".Ziare,posturi de radio şi televiziune,cărţi,documentare cinematografice,filme,nu toate comuniste (comuniştii au chiar şiretenia să stea mai deoparte,ca să dea impresia unei reevocări istorice şi nu a unei manifestaţii politice),participă la acest carnaval tragic.Nimeni nu se întreabă dacă omenirea n'ar fi progresat mai liniştit şi mai rodnic fără insurecţia de acum cincizeci de ani,plătită de altfel,cum documentele o atestă,de nemţi.Nimeni nu pune la socoteala "marelui" eveniment zecile de milioane de ucişi,de cele mai multe ori fără vina nici măcar a unei opoziţii.Nimeni nu pare a băga de seamă că dacă tineri americani mor astăzi în Vietnam,cum au murit ieri în Coreea,e datorită în mare parte "epicei" aventuri a lui Vladimir Ilici Lenin.Nimeni,mai ales,nu observă că,admiţând că la început ar fi fost vorba de o mişcare populară spontană,în anii care au urmat ea s'a transformat în cea mai crâncenă dictatură a tuturor timpurilor; că din Octombrie 1917 începe o nouă eră întunecată a istoriei,care n'a adus nimic bun,şi nu poate aduce nimic bun.Sub aparenţa unei distanţări istorice,şi în ţările de vest democrate se exaltă în realitate faptele de sânge de acum o jumătate de secol din Rusia,uitându-se că acelui început i se datoresc toate calamităţile de mai târziu ale vremii noastre.

* COLONIALISM.- Trebuie,totuşi,admirată eficacitatea propagandei comuniste, care ştie să se servească cu abilitate de toate mijloacele şi reuşeşte să-şi impună,încet-încet,vederile.Când cineva vorbeşte astăzi de puteri coloniale,de pildă,fiecare,chiar noi,ne gândim în primul rând la Anglia,Franţa,Italia,Portugalia. Numai că acestea,cu mici excepţii,sunt astăzi "foste puteri coloniale".Colonialismul e astăzi comunist.S'a constatat că 77% din teritoriile,care sunt tratate drept colonii astăzi,sunt în mâna Rusiei şi a Chinei; numai restul de 23% le-a rămas europenilor.E de remarcat că Rusia,bunăoară,nu a renunţat la niciuna din vechile "colonii" ale ţarilor,iar China vrea să-şi extindă stăpânirea pe toate teritoriile fostului imperiu chinez.Şi totuşi la ONU,unde continuă să dea spectacol marele urang-U Thant,se condamnă colonialismul occidental al Portugaliei...

* HUMPHREY ÎN EUROPA.- Vice-preşedintele Statelor Unite,în vizită în Europa, dacă a fost primit cu căldură în toate ţările aliate,chiar şi în Franţa,de către autorităţile respective,a avut amara surpriză de a vedea violente manifestaţii

antiamericane mai pretutindeni pe unde a trecut.Câteva sute de agenţi comunişti sau de derbedei au înscenat în fiecare capitală vizitată de Humphrey agitaţii cu pretextul Vietnamului; ba la Berlin-vest ar fi fost şi un complot.În toate aceste manifestaţii,a fost vorba de grupuri relativ mici de tineri.Populaţiile,în marea lor majoritate,nu au luat parte la dezordini,şi cu siguranţă le-au deplorat.Ce contează,însă,pentru crearea unei impresii,milioane de oameni,care-şi văd de treabă şi n'au timp de pierdut cu demonstraţiile de piaţă,când o sută,două sute,o mie de fanatici organizaţi se deslănţuiesc la ordinul unui partid şi creiază probleme serioase şi oaspetelui şi ţării-gazdă? Problema micilor minorităţi organizate ori ca să se agite ori chiar ca să ia puterea,profitând de buna educaţie,de prudenţa, de indiferenţa sau de egoismul comod al marilor majorităţi,e o problemă demnă de meditaţie şi de soluţii grabnice.Gândiţi-vă că în vreme ce Humphrey,adică reprezentantul unei ţări care a salvat Europa,cum se spune(şi De Gaulle o ştie prea bine..),şi o ajută continuu,a fost întâmpinat de manifestaţii ostile,un fost agent al lui Stalin,ca Podgorny,care şi el are desigur mâinile pătate de sânge,şi care,oricum reprezintă o ţară hrăpăreaţă şi exploatatoare,ca Rusia,a fost primit cu toate onorurile până chiar de Papa(şi rusnacul a fumat,voind să sfideze,în faţa celui pe care milioane de oameni îl consideră Vicarul lui Cristos pe pământ!).

* MARITAIN PE DRUMUL DAMASCULUI.- Alunecarea în sens modernist şi prea lumesc, cu primejdiile ce se pot închipui,a Bisericii romano-catolice,a început să producă inevitabila reacţie salutară.Filosoful Jacques Maritain,unul din principalii responsabili,cu "umanismul integral",al acestei alunecări,şi-a revenit spre sfârşitul vieţii,cu o impresionantă mărturisire de credinţă,care poate fi considerată şi o aspră autocritică."Le Paysan de la Garonne" e o palinodie,din care se vede limpede în care criză se sbate astăzi creştinismul apusean,şi care e calea regăsirii.E de remarcat că "progresiştii",catolici şi laici,au şi instaurat conspiraţia tăcerii în jurul acestei cărţi,după ce ani de zile l-au propagandat în toate chipurile pe Maritain,fiindcă-l considerau de-al lor.

* SIROP CREŞTIN ŞI UN CARDINAL BICICLIST.- Din ultimul număr al organului simist(sperăm că nimeni nu va echivoca,cunoscând aventurile extraconjugale ale lui Horia Sima,zis şi Ghiţă Costea) "Ţara şi exilul": "Creştinismul nu-i ceva siropos, molâu şi bleg...".Şi asta,numai pentru că,făcând cunoscutele declaraţii în Vietnam,"Cardinalul Spellman a apăsat pe pedala adevăratului creştinism"...

Dragoş Măgureanu

&& O VESTE BUNĂ.Am scris despre murdăria cu denunţarea Vetrei ca.. antisemită. Rânza denunţătorilor fusese atât de otrăvită,încât le-a procurat suficientă energie,şi timp,pentru traducerea în germană a peste 80 de texte din această publicaţie.În apărarea noastră,scrisă la maşină pe 13 pagini,am arătat,în esenţă,că Vatra se ocupă,critic,nu numai de evrei,ci şi de alte naţionalităţi,sau confesiuni religioase,- şi totuşi nimeni n'a pretins,pân'acum,c'ar fi,de pildă,antigermană, antiamericană,anticatolică,ba chiar.. antiromână; că textele reproduse sunt luate din presa internaţională,liberă la vânzare în toate chioşcurile; că-i greu de susţinut c'ar putea turbura liniştea cetăţenilor germani o foaie scrisă în limba română,destinată românilor din toată lumea liberă; că,în fine,cei pe care-i bănuim ca denunţători aparţin aceleaşi grupări ca noi,profesând deci acelaş "crez", aşa că fapta lor pleacă nu din vreo grijă de dreptate,sau din vreo dragoste pentru israeliţi,ci pur şi simplu din ură personală,deja manifestată şi în alte reprobabile "acţiuni". Admiţând aceste puncte de vedere,Tribunalul a închis dosarul.Acum aşteptăm să vedem pe ce alt canal îşi mai răsuflă fierea respectivii "naţionalişti"...

&& In colecţia culturală a Uniunii şi Ligii Românilor Americani a apărut anul trecut,în englezeşte de Eli Popa,o elegantă broşură de 64 pagini,cu multe fotografii,în care dl Vasile Ioan Farca se ocupă de "The Falcons of Romania",cu o introducere de dl Ion Simicin.E vorba,în special,de câteva formaţii din Banat(Sânnicolaul Mare,Pesac,Comloşul Mare) şi încercări din America(St Louis,Indiana Harbor).Mai găsim,înăuntru,şi alte nume cunoscute: pr.Mihălţean,prof.Vinţan,Alex.E. Ronnet,Miron Butariu,Ion Covinea,Walter Jeorse,Tolcea,Madincea,Ţintoi,G.Arsin.

&& Congresul Episcopiei Române Ortodoxe din America,condusă de P.S.Trifa,se va ţine la Vatra Românească,30 Iunie-2 Iulie 1967.Printre delegaţi: Eugen Bârsan, George Bocioagă(Chicago),Ilie Smultea,Alex.Blaga(S.Francisco),Virgil Puppi.-

CALENDAR NAȚIONAL

4 Ian.1887: Se naște, la Grenoble, arhitectul Octave Bellet; a lucrat la diferite biserici și mânăstiri din Moldova.

7 Ian.1847: Moare, la Fossé (Loire et Cher), marchizul Charles-Marie Salaberry d'Irumberry (n. la Paris, 6 Sept.1766). A publicat: Voyage à Constantinople, en Italie et aux îles de l'Archipel par l'Allemagne et la Hongrie - Paris 1799; Histoire de l'Empire Ottoman, depuis sa fondation jusqu'à la paix de Jassy, en 1792 - Paris-Londra, 1817; Essais sur la Valachie et la Moldavie, théâtre de l'insurrection dite Ypsilanti - Paris, 1821; etc.

10 Ian.1815: Moare, la Viena, Balthasar Hacquet (n. la Conquet/Bretagne, 1739), fost profesor la Leybach, Lemberg și Viena. In 1763-64 e în Ardeal, în 1789 în Moldova, de unde trece în Muntenia și iară în Ardeal, ca medic. A învățat românește. A făcut cel dintâi analiza apei minerale din România, la Șarul Doamnei, apoi studii botanice și etnografice. A publicat: Reisen durch die nordischen Alpen - Nürnberg, 1790; Physikalisch-politische Reisen durch die Alpen - Leipzig, 1783; L'Illyrie et la Dalmatie - Paris, 1815; Voyage dans les Karpathes - Nürnberg, 1796, 4 vol. cu gravuri.

13 Ian.1828: Moare, la Napoli, lady Elisabeth Craven, fiica contelui Berkeley, n. la Spring-Garden (Anglia), 7 Dec.1750. Divorțând în 1785, întreprinde o lungă călătorie prin Rusia, Crimea, Turcia, Valahia și Austria. Impresiile le comunică, în 68 scrisori, viitorului ei soț, contele Ch. Frédéric Anspach-Bayreuth, iar în 1786 publică la Londra, în 2 volume: A journey through the Crimea to Constantinople. Exprimă cu multă vioiciune și humor cele văzute, pățite și auzite prin Valahia.

14 Ian.1962: Moare, la Geneva, Jean Martin, căpetenie liberală, directorul ziarului Journal de Genève în 1933-43, mare prieten al României.

19 Ian.1905: Moare, în București, doctorul ceh Iacob Felix (n. la Horsehitz/Boemia, 18 Ian.1832), bun colaborator al lui Carol Davila. Studiase la Praga și Viena, în țară a venit în 1858.

21 Ian.1879: Se naște la Bârlad, din părinți francezi, prof. Charles Drouhet, doctor la Sorbona. Moare în București, 8 Ian.1940.

28 Ian.1898: Moare, în București, compozitorul Flechtenmacher (n. 23 Dec.1823, Iași).

29 Ian.1810: Se naște, în Radepont/Eure, Adolphe Guéroult, publicist și om politic, fost consul în Mexic și, în 1847, la Iași. Moare la Vichy, 21 Iulie 1872.

1 Febr.1574: Pierre Lescalopier pleacă din Paris spre Turcia, trecând prin țările române. Lasă niște însemnări: Voyage fait par moi Pierre Lescalopier, parisien, l'an 1574, de Venise à Constantinople.

2 Febr.1866: Moare Nicolae Aristarchi, mare logofăt al patriarhiei din Constantinopol, unde se născuse la 1800. La 18 ani e "muhurdar" pe lângă Alexandru Vodă Șuțu, cu care pleacă în exil în Asia Mică. Mai târziu devine agentul Domnilor munteni Alexandru Ghica și Barbu Știrbei.

4 Febr.1849: Generalul polon Iosif Bem e învins de austriaci le Ocna Sibiului. Se născuse la Târnova, 1795. Profesor la școala militară din Varșovia, luase parte la revoluția din 1830, apoi fugise în Franța, ca să vie în '48 în Ungaria să lupte contra Austriei și Rusiei. De-aci fuge în Turcia și se face pașă, sub numele de Amurat Pașa. Moare la Alep, 1850.

5 Febr.1645: Nunta lui Janus Radziwill cu Maria, fiică a lui Vasile Lupu.

5 Febr.1822: Armata sultanului Mahmud II ucide pe Ali Pașa, guvernatorul Rumeliei, fost pașă de Tricala/Thesalia în 1787, iar din 1788 pașă de Ianina. Bătăios și crud, el exterminase pe Sulioți. Se născuse la Tebeleni/Albania, 1741.

10 Febr.1931: Moare la Fiume doctorul cărturar Iosif Belulovici, român istrian.

13 Febr.1440: Se naște, în Nürnberg, umanistul Hartmann Schedel, istoric și medic, fost student la Padova și Leipzig. In colaborare cu doi desenatori distinși a publicat la Nürnberg, 1493, în limba latină, Weltchronik - unde e vorba și de noi: luptele dintre Dănești și Drăculești, origina latină a neamului, etc; se plânge însă că "difficilium esse provinciarum (Walachiae) descriptionem", din pricina izvoarelor contradictorii. Moare la Nürnberg, 28 Nov.1514.

14 Febr.1913: Moare, la Florența, Angelo de Gubernatis, scriitor, filolog, profesor de sanscrită (n. la Torino, 1840). A scris o broșură despre Iulia Hasdeu. In al său Dicționar biografic al contemporanilor face un însemnat loc culturii românești. A avut legături de prietenie cu Dora d'Istria.

18 Febr.1818: Se naște, la Herserange-Longwy (Moselle), desenatorul Théodore Valério. In 1852 călătorește în Ungaria și'n Principatele române, făcând desene interesante mai ales din punct de vedere etnografic, care se păstrează la Școala de Belle-Arte din Paris. Moare la Vichy, 14 Septembrie 1879.

21 Febr.1864: Istoricul François Lenormant, la şedinţa generală a Societăţii de Etnografie din Paris("Les pâtres Valaques de la Grèce", p.252-255): "S'ils n'ont, en effet, produit dans les temps modernes qu'une seule personnalité d'un ordre supérieur, ç'a été le premier sans contredit des hommes d'état de la Grèce moderne: Jean Collettis. Au reste, sous la couche de corruption profonde qu'il avait emporté de son long séjour comme médecin à la cour du fameux Ali Tebeleni, pacha de Jannina, il est facile de reconnaître en lui, lorsque l'on étudie sa vie et qu'on le compare à ses contemporains et rivaux, tous les caractères d'un homme de race latine. Il en avait le génie pratique, les aptitudes administratives, l'instinct d'ordre et d'autorité, le goût de la centralisation, la tendance à préférer le pouvoir de l'Etat aux droits de l'individu. En cela il contrastait d'une manière absolue avec les véritables Grecs".

22 Febr.1810: Se naşte, în Marcoş/Trei Scaune, pictorul ungur Nicolae Barabaş. A studiat la Aiud, Sibiu, Cluj şi Viena. Adus de nişte boeri, stă în Bucureşti vreo 2 ani, devenind pictorul răsfăţat al Românilor. A lăsat vreo 120 portrete de familii româneşti. In 1833 pleacă în Italia. Moare la Budapesta, 12 Febr.1898.

23 Febr.1659: Se naşte la Londra, fiu de măcelar, Daniel Defoe, autorul lui Robinson Crusoe.

24 Febr.1803: Se naşte, la Poreci/Serbia, din părinţi săraci, maiorul Mişa Anastasievici, mare negustor sârb. A avut 74 corăbii, cu care transporta sare pe Dunăre. In 1847 obţine dela Bibescu Vodă, cu colonelul Simici, arenda ocnelor de sare din Muntenia. In 1853 cumpără, dela Alecu Vilara, moşia Clejani, unde clădeşte un palat, o şcoală, pe care o va întreţine vreo 30 de ani, şi o biserică, pe care o zugrăveşte pictorul Gh.M.Tăttărescu. Moare la Clejani, 1885, unde se stabilise din 1868.

26 Febr.1880: Se naşte, la Bucureşti, pictorul armean Abgan Baltazar, bun cunoscător al artei bizantine, publicist sub pseudonimul de Spiridon Antonescu.

27 Febr.1814: Moare medicul sas Benjamin Barbenius(n.pe la 1754). A ridicat faima băilor Covasna. A luptat pentru combaterea ciumei în ţară.

1 Martie 1871: Moare compozitorul Iosef Hanosek, elev al conservatorului din Viena, profesor la gimnaziul din Năsăud(n.la Schönbrunn/Moravia, 1827). A condus fanfara regimentului II grăniceresc; a compus, printre altele, marşul grănicerilor.

3 Martie 1922: Moare Arnold L.Montandon(n.la Besançon, 26 Nov.1852), venit în ţară la 1877 ca administrator al domeniilor regale din Buşteni şi Sinaia.

3 Martie 1943: Moare, la New Haven/Connecticut, Henri Focillon, membru al Academiei Române dela 1 Iunie 1922, profesor la Lyon, Sorbona şi Collège de France(n.la Dijon, 7 Sept.1881. A publicat: "Exposition de l'art roumain ancien et moderne", 1925.

7 Martie 1862: Se naşte, la Bielitz/Austria, bizantinologul Iosif Strygowski. A publicat numeroase studii despre arta mânăstirilor româneşti. Moare la Viena, 2.1.41.

8 Martie 1578: Soseşte la noi, în trecere spre Levant, poate primul călător englez, John Newberie. Din Turcia merge ca negustor în Siria şi Tripolis, apoi se îndreaptă spre Dunăre, trece pe la Tulcea, Isaccea, Reni, Huşi şi Iaşi. Trece Prutul pe la Ştefăneşti şi o ia spre Hotin.

8 Martie 1735: Se naşte, în Linz, Franz-Paul de Thugut, diplomat austriac, amestecat în răpirea Bucovinei. In 1789 e comisar în Valahia. Moare la Viena, 29 Mai 1818.

8 Martie 1852: Se naşte, la Lodève/Hérault(Franţa), ziaristul Jules Brun, corespondent în România, pe la 1885, al ziarului "Figaro". Moare în 1916.

11 Martie 1742: Se naşte, la Pont-de-Veyle/Ain, Jean Louis Carra, secretar al lui Grigore Al.Ghica al Munteniei, de unde, ocupându-se de intrigi, a fost expulzat. A publicat Histoire de la Valachie(Neuchâtel, 1781), carte tradusă în română de N.Orăşanu, în 1858. A fost decapitat la Paris, 31 Oct.1793.

11 Martie 1961: Moare, la Paris, linguistul Mario Roques, membru al Academiei Române(1914). A publicat: Conjuncţiunile condiţionale româneşti(1907); Evanghelia lui Coresi; Palia dela Orăştie. A condus revista România.

13 Martie 1936: Moare, la Berlin, filologul Haymann Tiktin, membru al Academiei Române(1919). A publicat: Gramatica română(1893); Rumänisches Elementarbuch(1905); Dicţionarul român-german, 3 volume. Născut la Breslau, 9 Aug.1850.

14 Martie 1737: Se naşte, în Gramoste/Macedonia, Ioan Nicolide. Medic al coloniei greceşti din Viena(1781), apoi profesor la Facultatea de medicină, la 1791 a fost înobilat cu titlul: de Pindo. Mare filantrop, a ajutat pe mulţi români la studii. Moare la 12 Oct.1828, în vârstă de 91 ani.

15 Martie 1899: Moare, la Paris sau Madrid, tenorul Toma Cozma. Orfan la 15 ani, se băgase grăjdar la un hotel din Botoşani. Directorul unei trupe de operă italiană

auzindu-i vocea,îl ia cu el în Italia.Necăjit că boerii moldoveni nu l-au ajutat, el pleacă pentru totdeauna,dându-se italian.A debutat la Napoli,s'a afirmat la Lisabona,Madrid,Londra,Paris,la Petersburg a stat 2 ani şi a cântat la curte; în 1858 străbate cele două Americi.Se născuse la Andrieşeni/Botoşani.

16 Martie 1852: Se naşte,la Braşov,medicul sas Emil Fischer.Studiase la Heidelberg,Viena,Graz,Paris.La Bucureşti vine în 1882 şi se afirmă repede.A publicat diferite lucrări.A făcut parte din societatea germană Liedertafel din Bucureşti.

20 Martie 1814: Moare,la Viena,istoricul Johann Christian Engel(n.la Leutschau/ Ungaria,17 Oct.1770).A publicat: Histoire des provinces féodales de la Hongrie; Geschichte der Moldau und der Walachey nebst historischen und statistischen Literatur beyder Länder - Halle 1804; etc.

22 Martie 1816: Se naşte,la Paris,scriitorul democrat şi filoromân,prieten cu C.A.Posetti,Paul Bataillard.A publicat: La Moldo-Valachie - 1856; La Moldo-Valachie dans la manifestation de ses voeux; De la situation régulière de la Moldo-Valachie vis-à-vis de la Porte - 1857.Moare la 1 Martie 1894.

22 Martie 1866: Moare,la Breslau,consulul Daniel-Ferdinand-Johann Neigebaur. A publicat: Beschreibung der Moldau und der Walachei(1848); Die politische Stellung der Rumänen gegenüber der Türkei; Bemerkungen über die Russische Note vom 21 Juli von einem Moldauer(1848); Die Donau-Fürstenthumer,gesammelte Skizzen geschichtlich-statistisch-politischen Inhalts(Berlin,1859); Die Krimm nach Demidoff(Breslau,1858).Se născuse la Dittmannsdorf/Schlesien,24 Iunie 1783.

23 Martie 1843: Demisionând dr Nicolae Creţulescu,conducerea Şcoalei de medicină din Bucureşti e preluată de medicii Dem.P.Varthiades şi Franz Rissdorfer von Izdenczy,sas din Braşov,acesta din urmă,foarte bun operator fără a fi doctor în medicină,şi chirurg primar la spitalul Colţea.

23 Martie 1862: Moare,la St Petersburg,contele Charles-Robert de Nesselrode, n.la Lisabona,24 Dec.1780.German de origină,dela 1812 devine adevăratul şef al diplomaţiei ruse.El a îndemnat pe ţar să dea ajutor Austriei contra Ungurilor (1848) şi a participat la tratatul dela Balta Liman,1 Mai 1849.

25 Martie 1881: Se naşte,la Sânnicolaul Mare/Timiş Torontal,Bela Bartok.

28 Martie 1855: Se naşte,la Weimar,linguistul Otto Schrader,profesor la Iena şi Breslau,unde moare(21 Martie 1919).S'a ocupat de evoluţia limbii române şi a fost membru de onoare al Academiei Române.

28 Martie/9 Apr.1874: Moare prinţesa Maria(n.27 Aug./9 Sept.1870).

31 Martie 1866: Ion Brătianu e primit,la Düsseldorf,de prinţul Carol-Anton şi reţinut la masă.Spre seară,oferă prinţului Carol coroana României.

1/13 Apr.1877: La consiliul de coroană,convocat de Domnitorul Carol pentru fixarea atitudinii României în conflictul ruso-turc,participă C.Bozianu,Costache Iepureanu,Dem.Ghica,Al.Golescu,Kogălniceanu,Th.Rosetti,Ion Brătianu.Se decide participarea la război,căci numai pe câmpul de luptă se putea cuceri independenţa.

3 Apr.1852: Moare Matilda Cugler-Poni,austriacă de origină,colaboratoare la Convorbiri literare.A publicat Poezii(1871),Povestiri adevărate.Moare în 1931.

4 Apr.1819: Se naşte,la Orléans/Loiret,Louis-Gustave Vapereau.In ale sale Dictionnaire universel des Contemporains(1858) şi Dictionnaire universel des littératures,sunt trecuţi nenumăraţi cărturari români. + la Morsang-sur-Orge,1906.

4 Apr.1896: Se naşte,la Moineşti/Bacău,Samy Rosenstein,zis Tristan Tzara.

4 Apr.1944: Pornind dela Bari şi Brindisi,aviaţia americană bombardează Bucureştii şi regiunea petroliferă.

7 Apr.1875: Moare Victor Place,fost consul la Iaşi(n.la Paris,1819).Denunţat de Francezii din Moldova că abuzase de funcţiile sale,e mutat la Adrianopol,apoi la New York(1870),unde face alte escrocherii în dauna ţării sale(arme,încălţăminte,etc),ceeace-i aduce o condamnare de 2 ani închisoare.

7 Apr.1903: Se naşte,în Roznov/Neamţ,compozitorul Grigore Gr.Cugler,de origină germană,fost şi secretar de legaţie.Are compoziţii cu caracter popular românesc.

8 Apr.1770: Se naşte,la Carytène/Arcadia,generalul Teodor Colocotronis,fiu şi nepot de luptători contra Turcilor.A scris Histoire de la Grèce contemporaine.

8 Apr.1851: Se naşte,în insula Corfu,istoricul Spiridon P.Lambros.A tradus în greacă 5 volume din Geschichte des Osmanischen Reiches,de N.Iorga.Moare în 1919.

14 Apr.1754: Se naşte Alexandre-Maurice,comte d'Hauterive,diplomat,secretar al lui Alexandru Mavrocordat.A publicat: Journal d'un voyage de Constantinople à Iassy(1785); Mémoire sur l'état ancien et actuel de la Moldavie,presénté à S.A.S. le Prince Alexandre Ypsilanti Hospodar régnant en 1787.Moare la Paris,28.7.1830.

14 Apr.1885: Se naşte la Ploeşti,din tată polon şi mamă germană,artistul dra-

matic Cazimir Belcot,angajat de Alexandru Davila la Teatrul Naţional,unde a jucat până în 1916.Moare la 19 Mai 1917,de tifos exantematic.

14 Apr.1910: Se naşte,în Jitomir/Rusia,istoricul Gheorghe G.Bezviconi.

16 Apr.1782: Ajutat de unchiul său Dositei Filiti,care-l adusese la Bucureşti dela Ziţa-Ianina şi,dela 1767 la 1778,când pleacă la Halle,învăţase de toate,- se înscrie la universitatea din Göttingen macedoneanul Silvestru Constantin Filiti.In 1785 obţine diploma în medicină cu o "Dissertatio inauguralis medica febrium verminosarum pathologiam exibens".Mavrogheni îl numeşte,la 21 Iunie 1786,"doftor la Orfanotrofion".

16/28 Apr.1813: Moare,în Bunzlau/Silezia,generalul rus,de origină germană,Kutuzov(n.în St Petersburg,1745).Ca guvernator al Principatelor,1811,a terorizat populaţia.Spusese: "Nu le voi lăsa decât ochii ca să plângă"!

17 Apr.1711: Moare,de vărsat,Iosif I,împărat dela 5 Mai 1705.Nu împărtăşea politica contra protestanţilor şi ortodocşilor,dusă de iezuiţi,pe care-i şi alungă din Hofburg.S'a interesat de soarta Românilor şi Rutenilor,cei mai oropsiţi din toate popoarele împărăţiei.

20 Apr.1780: Se naşte,în Aspremont/Hautes Alpes,contele Auguste-Marie Baltazar de Lagarde.In 1792 familia sa emigră,din cauza revoluţiei,în Austria,apoi în Polonia.In 1806 intră în serviciul Rusiei,ajungând ambasador în Bavaria şi la Madrid.Lagarde vine şi la Bucureşti,sub Caragea Vodă.A publicat: Voyage de Moscou à Vienne,par Kiew,Odessa,Constantinople,Bucarest et Hermannstadt(Sibiu),scrisori adresate lui Jules Griffitch,Paris 1824.Moare la Paris,1834.

22 Apr.1462: Moare diplomatul Guillebert de Lannoy(n.la Lille,1386).A călătorit în Prusia,Polonia,Ungaria,Turcia,Siria,Moldova.Venind,pe vremea lui Alexandru cel Bun(1421),din Lituania spre Cetatea Albă,la Nistru a fost prădat de hoţi.In Voyages et Ambassades(1840),descrie Basarabia; în Cetatea Albă,erau Genovezi.

24 Apr.1877: Se naşte,la Langenthal/Elveţia,romanistul Karl Jaberg,la 29 Mai 1939 membru al Academiei Române: s'a ocupat şi de probleme româneşti.

25 Apr.1784: Născut la Satişte/Macedonia(pe la 1735),cu studii la Viena şi Halle,şi practică la Cozane(până la 1778,când a fost chemat la Vidin de paşa de acolo),medicul Dimitrie Nicolae Luca Caracas e poftit de Mihai Vodă Şuţu la Bucureşti şi orânduit dohtor al politiei,adică al oraşului,şi medic al spitalului Pantelimon.La 1782 trece la Craiova.Moare în 1804.

29 Apr.1815: Se naşte,la Bath/Anglia,poetul şi scriitorul Charles Boner,preceptor în casa Thrn und Taxis.A vizitat ţările noastre şi a publicat la Londra, 1865: Transilvania.Moare la München,7 Apr.1870.

29 Apr.1933: Moare scriitoarea franceză,de origină română: Ana de Noailles, născută Brâncoveanu.

30 Apr./12 Mai 1866: Plecat în ajun din Düsseldorf,Prinţul Carol ia trenul de la Freiburg spre Zürich şi St Gallen,în drum spre România.

MI-E DOR de Şt.O.Iosif

Mi-e dor de munţi.. de Caraimanul
Pe veci acoperit de nor.
Mi-e dor de freamăt lin de brazi,
De murmur tainic de izvor -
Mi-e dor de tine azi!

Mi-e dor de toaca din vecernii,
Şi de tălăngi,de verde plai,
De jalnic fluier de păstor,
De mândru port,de dulce grai -
Mi-e dor de tine,dor...

&& Congresul Societăţii Academice Române,la zece ani dela înfiinţarea ei,se va ţine la Roma între 23-29 Septembrie 1967,în loc de 7-14 Septembrie,cum se anunţase.Tema: "Istorie şi valori permanente".

&& Societatea Academică Română recomandă,pentru bibliotecile personale şi publice,volumul: SEVER POP - Recueil posthume de linguistique et dialectologie,- publicat ca volumul IV din Acta Philologica.Are 720 pagini,costă 700 franci belgieni şi se poate comanda la: Editions J.Duculot, 18 rue Pierquin -Gembloux,Belgia.

&& După o comunicare din Constantinopol,publicată de "I kinonki Estia",în viitor Papa va fi pomenit în liturghia ortodoxă ca Patriarh al Occidentului şi primul dintre patriarhi.

- Comitetul executiv al Bisericii Luterane din America a propus ca dată fixă a Paştelui Dumineca de după a doua Sâmbătă din Aprilie.

- Patriarhia Ecumenică a început convorbiri cu bisericile monofizite armeană, coptă,siriană,etiopiană şi indiană,despărţite de Biserică acum 1500 de ani,în vederea reunirii.

DIN BUCURIILE COPILĂRIEI

Lăsatul secului de brânză era aşteptat cu multă nerăbdare.De cu vreme,mama pregătea tot felul de bunătăţi.Pregătirea avea un caracter aproape tainic.Niciodată nu ne lăsa să ne vârîm nasul prin oale,prin cuptor,sau să contemplăm maşina de gătit.. Dacă întrebam "ce este acolo",sau "ce faci acolo",răspunsul era scurt: "O să vedeţi voi dăsară".Drept e că rar aveam ocazia să întrebăm,căci întotdeauna ne făcea vânt din casă,te miri cu ce fel de îndeletniciri pe-afară,aşa ca să terminăm odată cu căderea întunericului...

Când ne adunam în casă,totul era gata,şi cu grijă acoperit.Până la punerea mesei cătam totuş să aflăm ce ne aşteaptă,şutulind pe cei mai mici,cari nu avuseseră "misiuni" pe afară; căci numai cu mirosul nu eram siguri să ghicim.Dar nici ei nu prea ştiau ce se afla în cutare oală sau cratiţă...

In timp ce ni se recomanda să stăm cuminţi,tata ajuta pe mama să încarce masa; tot el făcea şi rugăciunea.In timpul mesei trebuia să fim cuviincioşi; nu aveam voie să glumim ori să râdem,căci "Maica Domnului stă sub masă în genunchi şi se roagă ca toţi copiii să crească mari şi să fie cuminţi".Eram liberi să cerem ce doream şi să mâncăm cât ne ţine pielea.. De pe masă lipsea,căci nu era loc,dar nu lipsea niciodată de lăsatul secului un blid enorm de scovergi,pus cu grijă într'o firidă şi acoperit cu un ştergar curat de tort,ca să stea călduţe.Cam pe sfârşite mama îl lua şi-l punea în mijlocul mesei.

După ce tata făcea rugăciunea de mulţămită,ajuta mamei să mute masa,aşa cum se găsea,mai într'un colţ.Ni se spunea că în seara de lăsatul secului copiii au voie să stea până mai târziu şi să mai mănânce de pe masă,care ce va pofti.. Ca să treacă timpul,tata ne cerea să scoatem cărţile,să trecem la lampă şi să citim "ceva frumos".Îi plăceau nespus de mult bucăţile de istorie; mama,prefera poeziile.Războaele lui Ştefan cel Mare,ale lui Mircea şi ale lui Mihai Viteazul,să le fi auzit în fiecare zi şi tot nu-l săturau.. Când auzea de Podul Înalt,ne oprea şi începea să ne povestească cum a pierdut braţul stâng în luptele dela Predeal; "vărsat" la serviciul auxiliar,a ajuns în Moldova şi pe la "Podul Iloaii",care, după el,era tot una cu "Podul Înalt".Şi astăzi,după 40 şi mai bine de ani,mă minunez de memoria şi talentul cu care povestea campania din 1916-1918,ca dela egal la egal,parc'am fi fost nişte veterani dela Rovine,Codrii Cosminului,Posada ori Griviţa.. Această "metodă" creia în noi un sentiment de apăsare,căci,deşi citeam despre evenimente petrecute cu sute de ani înainte,noi tot nişte mucoşi eram; de altă parte ne ajuta să ne coacem: când termina de povestit,parcă mai crescusem cu un lat de palmă...

Inainte ca cei mici să adoarmă ca nişte dovleci,care pe unde l-apuca somnul, mama îi îndemna să mai ia câte-o scovergă.După nimica nu ne părea rău,dacă rămânea,ca după scovergi.Când nimeni nu mai voia nimic,mama aduna totul de pe masă şi dădea la pisici şi la câini: în seara aceea era belşug pentru toţi ai casei...

A doua zi,mama schimba oalele de dulce cu cele de post,iar lingurile le fierbea cu cenuşă: intram în Păresimi.Postul era post până la Paşti.Prunele de toamnă, despicate şi uscate la soare,nucile,merele şi perele,turta frământată cu dovleac şi coaptă în cuptor,ne erau provizia de amiaz la şcoală.Seara acasă - ciorba de fasole,sau de cartofi cu mărar,cimbru şi pătrunjel,cu murături şi mămăligă caldă, nici azi nu le dau pe nu ştiu ce alte bunătăţi...

In timpul postului,prima surpriză şi schimbare era la 9 Martie: Măcinicii.Cu câteva zile înainte,împreună cu tata adunam cu grebla toţi ogrinjii dela vaci şi dela oi şi făceam câteva grămezi în grădina din faţa casei.In ajunul Măcinicilor, după ce se întuneca,îi aprindeam - şi trebuia să sărim peste flacări de trei ori; pentru cei mai mici făceam grămăjoare mai mici,căci toţi trebuiau să treacă prin focul Măcinicilor.Tot în ajun,tata alegea cele mai frumoase cotoloae de porumb şi le curăţam de boabe,pe care le punea să se moaie în apă rece.A doua zi,mama le fierbea bine,le potrivea din sare şi le amesteca cu sâmburi de nucă pisaţi.In ziua aceea nu ne mai trebuia altceva...

La Măcinici,dis de dimineaţă,mama avea un rit al ei secret: dintr'o cârpă curată făcea un mototol,îl aprindea şi cu el,fără flacără,afuma toată casa,o înconjura de trei ori,se ducea de afuma grajdul şi vitele,târla de oi,coteţele de porci şi orătănii,pivniţa şi beciul,şi venea în casă să ne afume pe fiecare în parte, începând cu tata.Trebuia să stăm drepţi,dar cu picioarele puţin crăcănate; ea se apleca şi,dela dreapta la stânga,trecea şomoiogul printre picioarele noastre în formă de opt.In acest timp murmura ceva,însă nu am putut niciodată să aflu ce zicea: era o taină ce-o moştenise dela maică-sa...

A doua surpriză erau Blagoveşteniile, la 25 Martie. Tata se îngrijea din vreme de peşte. Când ne întorceam dela biserică, ne aştepta ciorba de crap cu zarzavat şi tăiată cu zamă de varză, peşte prăjit în ulei de sâmbure de nucă, şi mămăligă caldă. Seara, aceeaşi ciorbă, şi peşte fript pe grătar, în blid cu oţet de prunc.

A treia surpriză erau Floriile. Regimul, acelaş ca la Buna Vestire. De ambele sărbători, tata aducea şi o sticlă de vin. Distribuţia o începea după un ritual precis: începea cu mama şi copiii, el se servea ultimul. Din acelaş păhăruţ beam toţi, pe rând. Când mama primea paharul, îl ţinea în mâna stângă şi cu dreapta îşi făcea de trei ori semnul crucii, apoi îl bea. Toţi făceam la fel. Tata punea în păhăruţ, aşa, pentru vârsta fiecăruia, dar fiecare trebuia să bea ce i s'a pus.

Săptămâna Mare trecea repede. Deniile ne adunau la biserică în jurul Domnului Invăţător, care era şi cântăreţ la strană. La Prohod ne aranjam în patru grupe, aşa cum ne învăţa el la şcoală. Era lumea noastră, cântam toţi până răguşam, fericiţi când îl vedeam cât de mulţumit era...

În Sâmbăta Cea Mare, mama fierbea şi roşea câteva căldări de ouă. Seara ne culcam mai de vreme ca de obicei. Când se întuneca de-abinelea, satul dormea. Pe la o vreme din noapte, toată suflarea era în picioare, trezită de sunetul clopotului. Mama ne scula, ne spălam şi îmbrăcam cât se putea mai repede. In drum spre biserică, rândul se îngroşa cu al vecinilor. După slujbă, tot satul, cu mic cu mare, trecea prin faţa Altarului de se cumineca: mama înainte, tatăl în urmă, iar între ei copiii ţinându-se unul de altul, să nu se piardă.. Tot în aceeaşi ordine ieşeam din biserică şi mergeam în cimitir, la mormintele străbunilor. După ce puneam lumânări pe ele, mama scotea dintr'o trăistuţă un şervet curat, în care avea înfăşurate câteva fâţe de peşte fript. Rupea şi dădea la fiecare o bucăţică. Ţineam peştele în mâna stângă şi cu dreapta ne închinam, făcând semnul crucii de trei ori. Tata zicea "Cristos a înviat", noi răspundeam "Adevărat a înviat", şi mâncam bucăţica de peşte fript, fără nimic altceva. Mama scotea tot din trăistuţă ouă roşii. Nu ni le lăsa în buzunare, ca să nu le spargem la înghesuială...

(Mai târziu, m'a interesat mult tradiţia cu peştele fript, care trebue mâncat în noaptea Învierii, după Sf. Cuminecătură. Nu am găsit această practică în nici o altă regiune a ţării. Probabil că-şi are origina în Sf. Evanghelie dela Luca - 24, 41-43, unde se spune că Domnul, arătându-se ucenicilor după Înviere, ca să le dovedească că nu este nălucă a luat "o bucată de peşte fript" şi a mâncat în faţa lor).

Când totul se termina, se făcea şi sprânceana de ziuă. Cimitirul părea o mare de licurici; şivoae de licurici păreau şi cărările ce plecau dela biserică spre sat. Toţi mergeam spre casă cu lumânările aprinse în mâini. Tata zicea că se stinge întâi a celui leneş la carte.. De se stingea a lui Costică, el sufla într'a mea - şi invers- şi buclucul era gata.. Tata râdea cu poftă, iar mama îl bombănea: "De-ai avea mai multă minte ca ei, n'ai băga zâzanie între ei cu poveştile tale, tocmai acum după ce luarăţi Sf. Grijanie"...

Protosinghel Graţian Radu

CRISTOS A ÎNVIAT! de Traian Miron

Precum din moartea iernii se naşte primăvara,
Iar din noianul nopţii ţâşneşte aurora,
Astfel din suferinţa, ce-i încolţită'n prag,
Va creşte mândră floarea nădejdii de priteag...

Ca bobul să trăiască, el putrezeşte, moare...
Că astfel cere legea, sădită în ogoare
De Cel ce peste lume domneşte împărat -
Şi nimeni nu o schimbă, căci nu e de schimbat.

Dar precum legi eterne îs altoite'n ramuri,
Tot astfel legi croite există pentru neamuri;
Deci nu "tâlharul roşu", ce se vrea azi stăpân,
Poate să schimbe soarta poporului român.

Atomul, "groaza zilei", la care s'a ajuns,
E numai o fărâmă din ce e de pătruns;
Că, ridicând privirea spre cerul nesfârşit,
Abea că bagi de seamă cât eşti de mărginit.

De Tatăl Sfânt trimis-a chiar Fiul Său pe cruce,
E, că nu putea altul pe Golgota să urce -
Şi nici să frângă legea, ce di 'nceput era,
Călcând cu moartea-moartea, spre a reînvia.

Cu vântul ce adie acum prin mărţişoare,
În duhul ce pluteşte,sublim,în orice floare,
Români din patru vânturi,şi tu neam împilat,
Cântaţi imnul sperării: Cristos a înviat!

&& Asociaţia Românilor din sudul Germaniei,care,între alte îndatoriri,are pe aceea de a îngriji mormintele compatrioţilor(în timp ce cotizaţia e de abia 6 mărci pe an,dar mulţi au uitat de ani să o achite),face apel la cei ce-au cunoscut şi iubit pe colonelul Dumitru Alexandrescu să contribuie la ridicarea unei cruci de granit pe mormântul său.Adresa: Verband der Rumänen in Süddeutschland - Konto 226.247 - Dresdner Bank - 8 München 2 - Promenade Platz 7 - Germania.

&& O broşură autorizată de "Captive Nations Week Committee" dă următoarele date cu privire la populaţiile de pe glob robite de "comunism": Albanezi,1.607.000; Armeni,3.100.000; Azerbeijani,4.985.100; Bulgari,7.867.000; Ruşi albi,10.500.000; Cehi şi Moravi,10.000.000; Croaţi,6.500.000; Cubani,7.018.000; Germani din zona ocupată,17.000.000; Estoni,2.000.000; Georgieni,3.978.000; Unguri,10.045.000; Carelieni,615.000; Cazaci,9.500.000; Letoni,2.000.000; Lituani,2.917.000; Chinezi,700.000.000; Macedoneni,2.000.000; Mongoli,1.000.000; Nord-Coreeni,10.000.000; Nord-Vietnamezi,16.000.000; Poloni,31.000.000; Români,19.000.000; Ruşi,80.000.000; Slovaci,4.300.000; Sloveni,1.750.000; Tibetani,2.750.000; Turcomani,1.500.000; Sârbi,7.735.000; Ucraineni,42.000.000; Uzbeci,8.000.000.- In veacul al XX-lea există deci,pe glob,peste un miliard de robi declaraţi,fără a mai socoti puzderia de dictaturi afro-asiatice,sau ţările de democraţie ambiguă!

&& Din copiii ce mor înainte de a împlini un an, 35% sunt în Africa, 23% în America latină, 2% în Anglia.În toate spitalele din Asia,la un loc,sunt mai puţine paturi decât în spitalele din Franţa.Statele Unite au un medic la 729 locuitori,Pakistanul la 36.073 locuitori,Indonezia la 61.000 locuitori!

&& Cel mai puţin se moare,astăzi,în Olanda şi Italia.Institutul statistic european dă următoarele date,pe 1964,în ce priveşte natalitatea,mortalitatea şi căsătoriile,la mia de locuitori: Olanda: 20.7; 7.7; 8.5; Belgia: 17.2; 12.1; 7.-; Luxemburg: 16.5; 11.9; 6.6; Germania: 18.2; 11; 8.7; Franţa: 18.1; 10.7; 7.2; Italia: 19.5; 9.4; 8.- Diferenţa între născuţi şi morţi este,în Olanda,de 13 la mie; urmează Italia,cu 10.1; Franţa,cu 7.4; Germania,7.2; Belgia,5.1; Luxemburg, 4.6(Din "Tribuna italiana").

&& După datele publicate de UNESCO,în materie de editură ordinea ţărilor e următoarea: Anglia,St.Unite,Rusia,Japonia,Germania,China,publică peste 20.000 titluri pe an; Franţa,India,Spania,Italia,Olanda,Cehoslovacia,peste 10.000 titluri.

- Limbile literare,utilizate de peste 50.000.000 persoane,sunt 12(în ordine): chineza,engleza,rusa,indu,spaniola,germana,japoneza,bengaleza,araba,franceza,portugheza,italiana.

- Ca biblioteci publice,Franţa ocupă locul al 19-lea în lume,posedând 563,cu 3.793.000 volume,adică 13 biblioteci la milionul de locuitori.Cam la fel Japonia şi Mexicul.Spania are 747 biblioteci,adică 25 la milionul de spanioli.Belgia are 2.464 biblioteci,cu 15.567.000 volume,adică 274 biblioteci la milionul de locuitori.Germania liberă numără 10.361 biblioteci publice,cu 31.200.000 volume,adică 215 biblioteci la milionul de locuitori.Când dl Mihăilescu va reuşi în fine să facă catalogul -ceeace acum,că a pus umărul şi dl Racoveanu,e foarte de sperat-,procentul bibliotecilor din Germania va fi şi mai mare...

&& In România Mare,trei oraşe aveau mai mult de 100.000 locuitori: Bucureşti, Chişinău şi Cernăuţi.In 1963,cifra era depăşită de 13 oraşe: Bucureşti(1.366.794), Braşov(228.299),Cluj(204.400),Timişoara(167.907),Ploeşti(170.894),Iaşi(159.541), Constanţa(153.871),Craiova(140.526),Arad(124.642),Brăila(123.132),Oradea(122.535), Galaţi(111.906) şi Sibiu(100.659).

&& Din cei 30 milioane locuitori ai Egiptului,4 milioane sunt creştini,dintre cari 170.000 catolici şi 60.000 protestanţi.Ei au hotărît să sărbătorească anul acesta Paştele împreună,la data Paştelui ortodox.E o iniţiativă fericită,pe care ar fi bine s'o imite,în viitor,şi Bisericile principale: ar fi o apropiere în plus.Un gest asemănător a făcut,precum am văzut la televiziunea germană,Biserica ortodoxă din Finlanda: sărbătorind Paştele odată cu ceilalţi creştini din ţară, la 26 Martie, a fost o hotărîre înţeleaptă,căci ortodocşii în Finlanda sunt,ca protestanţii şi catolicii în Egipt,o minoritate,cu abia 2 episcopi.-

&& Cardinalul Spellman a ţinut,în ciuda celor 78 de ani,să meargă de Crăciun printre soldaţii americani din Vietnam."E sigur -le-a spus înaltul demnitar al Bisericii- că noi n'am căutat acest război,el ne-a fost impus şi noi n'am putea ceda în faţa tiraniei.. Orice altă soluţie decât victoria e de neconceput".

Referindu-se la aceste lucide declaraţii,cardinalul Martin din Rouen e de părere,alături de alţi prelaţi "progresişti",că "nu se apără civilizaţia,cu atât mai mult cea zisă creştină,cu lovituri de tun şi bombe.Amicului impetuos,care pretindea să-l apere cu arma'n mână,Cristos i-a spus să bage sabia în teacă".Dar poate Isus,care însuşi a biciuit pe pângăritorii Templului,a împiedicat pe Petru să-l apere ştiind că avea să urmeze "ce era scris",pe când Biserica,cu întreaga civilizaţie adusă de creştinism,n'are niciun motiv să se lase răstignită.Dacă,în adversităţile istorice,s'ar fi apărat numai cu post şi rugăciune,de mult n'ar mai exista nici creştinism,nici cardinali,nici catedrala din Rouen... Hunii au fost însă opriţi,în Câmpiile catalaunice(451),de Romanii,Francii şi Vizigoţii lui Aetius la cererea vrednicului episcop de Orléans.Sf.Augustin habar n'avea că trebue să deschidă Vandalilor porţile oraşului său Hipo Regius! La fel episcopul Gozlin,când Parisul fu asediat de Normanzi,din cari pieriră câţi putură fi ajunşi de spada oştilor creştine.Carol Martel opri,la Poitiers(732),în aprobarea unanimităţii episcopilor ţării,invazia bandelor arabe ale lui Ab-el-Rhaman,stăpâne deja pe Spania.Etc. Sunt voevozii noştri de blamat,că secole dearândul au obstacolat invazia islamică? Istoria e plină de astfel de exemple,pe care Eminenţa Sa e greu de presupus că nu le ştie.Americanii sunt barbari că se opun întinderii pecinginei atee,care odată cu înslăvirea lumii ar lichida şi Biserica,lăsând atâţia prelaţi şomeri(sau şi mai rău!); de ce nu erau barbari când,tot cu arma'n mână,combăteau pe hitlerişti,ajutând la liberarea Franţei?...

&& La Consiliul Mondial al Bisericilor,întrunit nu de mult la Geneva,teologul Helmut Golwitzer a lansat"un apel la guvernul din Bonn să recunoască graniţa Oder-Neisse,să renunţe a participa la forţa atomică,şi la planurile de anexare a Germaniei de Răsărit".Japonezul Jisaka a arătat pe americani ca "agresori în Vietnam"; nigerianul Bola Jge a revelat că în China lui Mao stă "noul mântuitor".De ce pentru unii teologi o fi având mai multă fascinaţie Mao decât.. Isus Cristos?

&& Buletinul de informaţii al Românilor din Australia elogiază "lupta de eliberare a ţărilor noastre de sub jugul Bolşevic,în care fraţii noştri din România, în frunte cu Guvernul dela Bucureşti,sunt angajaţi astăzi într'o luptă pe viaţă şi pe moarte".Şi sunt bune şanse de victorie,de vreme ce lupta contra bolşevismului are în cap chiar guvernul bolşevic al lui Ceauşescu...

&& "Bire" îşi informează cititorii că "spaţiul locativ atribuit în Resere unei persoane,care este de circa 8 metri pătraţi",ar fi cât "suprafaţa unei celule de puşcărie".Ce trebue să primească atunci o persoană,să zicem,de numai 2 metri pătraţi?...

&& Din "Solia" aflăm că,la Gary,"mare bucurie a făcut vizita preotului Eugen Lazăr,venit pentru înmormântarea membrului nostru Nick Chirilă"...

&& Sentenţiază Sima,în "Ţara şi exilul",că un popor,"pentru a deveni o entitate istorică şi a creia apoi o cultură,are nevoie de eroi,de martiri,de sfinţi, de capete tăiate".E drept că dânsul a ajutat,din răsputeri,la tăierea capetelor altora,dar,pe el personal,în care din aceste categorii l-am putea încadra? Cumva la eroismul,sfinţenia şi martirajul budoarului?...

&& Biserica română din Viena,de sub ascultarea Patriarhiei din Bucureşti,a trimis de Paşti felicitări cu diverse biserici şi mânăstiri din ţară,pictate pe mătase.În ţară,aceste vederi nu le găseşti nici pe hârtie.

&& S'au rătăcit pe la noi,din greşală de adresă,un ziar şi o revistă egipteană.Ce scrie în ele,n'am prea priceput.. Am văzut însă,în primul,poza lui Nasser de 15 ori; în a doua,numai de.. 7 ori.Vorbim de poze clare,unde l-am putut remarcă; căci erau şi altele,cu grupuri,în care persoanele erau greu de individuat.. Asta să fie "cultul personalităţii"? In acest caz,Nasser l-a întrecut şi pe Stalin.Numai de s'ar opri aci...

&& "Exil et Liberté"(Febr.67),ocupându-se de persecuţia Bisericii în Rusia, arată că "tous les nombreux monastères de Moldavie ont été fermés"!

&& Un decret reserist obligă pe motociclişti să îşi procure căşti.N'ar mai rămâne decât să-şi procure şi motociclete...

INSPIRAŢII,DEZILUZIONAŢII,EŞUAŢII... *)

La cincisprezece ani dela plecarea din Europa,m'am întors să-mi văd prietenii şi cunoscuţii de odinioară.E mai bine de un an de-atunci,şi,gândindu-mă înapoi,am încercat să analizez fenomenul legionar,văzut prin prizma celor din refugiu.Examinând cele întâmplate în ultimii 30 de ani,n'am putut să grupez pe aceşti oameni decât în inspiraţi,deziluzionaţi,eşuaţi şi.. chiar "epave".

Vremea Căpitanului a fost epoca inspiraţilor.Credinţa lui,puterea de a influenţa pe cei din jur fusese aşa de mare,încât oricine nu putea să facă decât ce trebuia.Cred că chiar şi lichelele ce,vrând-nevrând,se alătură oricărei mişcări, erau duse de curent şi stau în rând cu toţi,neştiind probabil singure de ce.Asasinarea Căpitanului a tăiat această forţă a inerţiei,ce-i ducea pe cei mai slabi, şi,ca orice lucru rău,au fost primii ce s'au desprins,căzând din curent.Numărul lor trebue c'a fost apreciabil,căci curând după Sf.Andrei,pe teren contra lui Carol mai erau foarte puţini.Inspiraţii de clasă fuseseră ucişi,lăsând un gol aşa de mare,încât Mişcarea n'ar fi mai putut guverna decât cum a făcut-o...

Acum vreun sfert de veac,am ajuns cu Mălinaş în Weimar,cerând la fiecare pas să fim duşi la "grup".După ce am văzut bojdeuca lui Goethe,ne-am trezit,cu un pachetel de sandwich-uri şi două bilete gratuite,date de Gestapo împreună cu un plic sigilat,în trenul de Viena.Gestapoul de-acolo ne-a dat,după un îndelungat interogatoriu,iarăşi o adresă,cu sfatul să aşteptăm acolo noi ordine.Degeaba făcusem opt clase de germană,căci adresa de pe plic,"Obdachlosenheim",nu-mi spunea nimic,şi nici lui Mălinaş,care zicea că ştie perfect nemţeşte.Când întrebam pe cineva,se uita la noi ca la dracu: vezi treaba,întrebam,noi oameni tineri,de lăcaşul celor fără de căpătâi.Acolo am avut ocazia să văd,în cele câteva săptămâni cât am stat,din ce se compusese un anumit cadru ce guvernase ţara în numele Gărzii..

După înjosirea suferită acolo,am fost îmbarcaţi pentru Rostock.Cine şi-ar fi închipuit vreodată că Hanseaţii construiseră acel oraş ca să adăpostească crema Mişcării? Adăpostul,sub formă de barăci,era mai modern ca la Viena,iar îndeletnicirea era de salahor.Indeletnicire ce,se zice,fusese chiar cerută de căpeteniile noastre,fiindcă voiam,cu orice preţ,să contribuim concret la lupta contra comunismului... Disciplina făcuse pe fiecare să accepte şi să tacă,nemulţumirea era mare însă.Deşi tânăr,în comparaţie cu mulţi,începusem să mă îndoiesc de înţelepciunea unor astfel de "ordine".Nu înţelegeam cum oameni maturi,cari mai ieri voiseră să conducă o ţară,deodată acceptau să bată cu ciocanul nişte nituri,ba chiar să mături closete,fără să marmure.Aş fi înţeles-o la ei acasă,sau într'un lagăr legionar,unde toţi făceau acelaş lucru,ca să înveţe respectul reciproc şi să nu se ruşineze a da mâna cu orice muncitor.Situaţia era alta în Rostock.Dacă nu arăţi că ai demnitate,nimeni nu te tratează cu demnitate.Dacă cei ce zic că-ţi sunt prieteni se poartă altfel,atunci protestează,revoltă-te sau fă ceva,nu accepta docil mizeria,căci prietenia n'a fost sinceră.Deziluzionarea faţă de "comandament" începea deci,ea devenea cu fiecare zi aversiune.

Era numai 1941,dar masca regimului căzuse pentru mine.Intr'o după amiază,când eram sub o lampă medicală,în infirmeria lagărului,o soră de caritate îmi spune că,în curând,pleacă în Transilvania ca învăţătoare.Intrebând-o dacă ştie româneşte,mi-a răspuns că nu e nevoie: când Rusia va fi învinsă,Transilvania va fi,doară, o provincie germană.Am întrebat-o cine i-a băgat lucrurile alea în cap,mi-a spus că le-a auzit la şcoala specială,unde funcţionarii erau instruiţi în acest sens. Am crezut că-i numai vorbăria unei tinere entuziaste,căci războiul cu Rusia abia începuse; dar,cu planul Rosenberg,a venit şi confirmarea intenţiilor lui Adolf. Atunci mi-am dat seama de ce Codreanu refuzase hotărît să plece în străinătate ca să-şi salveze viaţa.Ca om mare,îşi dăduse seama că e mai bună moartea acasă decât degradarea în străinătate.

Degradarea începusem să ne-o însuşim,cu şoptitul pe la colţuri.Fârtaţii(imposibil să-i mai chem camarazi) se manifestau,în ţarcul mic în care ne aflam,tot mai nenatural.Cred c'am fost printre puţinii ce n'au ştiut,până târziu de tot,ce erau "brigadirii" şi de ce li se spunea aşa.Şi asta nu fiindcă nu eram interesat în ce se petrecea în jurul meu,ci n'am gândit că alţii ar fi necinstiţi şi,ca atare,demni de suspiciune.Când suspiciunile s'au prefăcut în învinovăţiri şi cei mai buni ai Mişcării umblau după ceva ţapi ispăşitori,pe cari să-i dea ca exemple înfricoşătoare celor din gloată,au înscenat cazul lui Traian Iorga,decizând să fie bătut,în public,la popou,fiindcă vorbise cu o fetişcană,prietena lui de multă vreme,pe când era de gardă la nişte planuri de-ale lui Heinkel.O gardă de altfel inventată tot de slugarnicii din Balcani.La cetirea sentinţei,am ieşit scârbit

*) Tribuna liberă.-

din baracă.Imi dam seama că Mişcarea,la Rostock,era numai o parodie.A urmat fuga vajnicului comandant şi,concomitent,schingiuirea aşa zişilor agenţi,arestarea unei părţi din grup şi transportarea ei la Buchenwald.Erau urmările lipsei de demnitate,de care toţi dăduseră dovadă.Legionarii nu rezistaseră înjosirii şi,ca atare,erau trataţi ca o pleavă.

Când am lovit în bot un gestapist,în faţa cantinei,pentru o remarcă insultătoare ce făcuse,şi am fost bătut măr la Gestapo,fârtaţii ce mai rămăseseră la Rostock n'au zis nici mâr.Iar când am refuzat să mai merg la lucru,am fost invitat la Buchenwald.Unde,mai rău ca la Rostock,am găsit două grupe în loc de unul.Unii legionari deveniseră "mexicani".E de închipuit un grup de români ce n'ar vorbi cu altul numai pentru că are alte păreri? Ei,idioţia asta am trăit-o la Buchenwald.Când cineva mi-a propus să merg cu el la "mexicani",iar altul la simişti, m'am crucit.Parcă eram într'un târg jidovesc,nu într'un grup de legionari.De deziluzie şi scârbă m'am hotărît să fug din lagăr.Cunoşteam aproximativ Weimar-ul şi cred că aş fi isbutit; nenorocirea a fost că am avut nevoie de ajutorul a doi "camarazi",şi unul dintre ei,un macedonean,a divulgat comandamentului intenţia. La ora când să plec,într'o noapte cu ceaţă de nu vedeai la doi paşi,am descoperit că-mi lipseau hainele... La apelul de dimineaţă,am fost declarat agent provocator şi s'a interzis tuturor să-mi mai vorbească.Când am văzut că-mi întorceau spatele chiar şi prieteni ce ştiau foarte bine că în intenţia mea nu fusese nimic sinistru,m'am convins definitiv că e o crimă să accepţi un ordin şi să-l execuţi,când ştii că nu e bun,ba uneori chiar criminal.Codreanu a spus să-ţi urmezi şeful la bine şi la greu,nu la rele,căci doară el cătase să bage în cap legionarului să nu fie prost,să judece înainte de a face ceva.Am refuzat iarăşi să lucrez,şi'iarăşi am fost raportat comandantului de lagăr.Numai că înţelegerea acestuia a fost mai mare.Când i-am explicat că demnitatea mea de om şi legionar nu mă lasă liniştit în închisoarea unor oameni ce ni s'au prezentat ca prieteni,s'a scuzat de neputinţa de a face ceva,mi-a dat mâna şi mi-a urat bună odihnă.Din acea zi până în ziua bombardamentului am fost şi eu "der Gast des Führers"...

Când m'am întors,părintele Boldeanu,care tocmai sosise din Jugoslavia,gras şi frumos ca totdeauna,fără nici urmă din chinuirea cu care am auzit că se laudă astăzi,- văzând că nu fusesem împuşcat,a trecut peste ordinul de a nu vorbi cu mine şi m'a întrebat"cum a fost".I-am povestit,atrăgându-i atenţia asupra situaţiei ridicole în care eram cu toţii,dar dânsul mi-a şoptit,cum numai el ştie s'o facă.. că d'aia venise din ţară,ca să ajute fraţilor să-şi găsească drumul.Reînfrăţirea însă n'a adus-o sfinţia sa,ci bombele americane,când,în faţa morţii,dispăruse orice diferenţă de opinie...

Am fost duşi la Viena.Situaţia Mişcării era aşa de confuză,încât nimeni nu cred că ştia ce face,ce-ar trebui să facă,sau să nu facă.Ciracii şi pseudofanaticii s'au aciuat pe lângă Sima şi-i păzeau până şi umbra.Alţii,ca mine,au intrat în aşa zisa armată naţională.Această perioadă,ca şi cea precedentă din lagăr,n'ar fi trebuit să existe.Cel puţin,nu în forma în care a fost.Cine oferise să facă acea armată,nu ştiu.Ştiu însă că existau ofiţeri superiori români ce-ar fi putut-o organiza şi n'au făcut-o,lăsând treaba pe seama Nemţilor,cari nu înţelegeau mare lucru din situaţia noastră.Lipsa de demnitate a dăinuit şi la şcoala de ofiţeri din Tainiz,unde,în haine civile eram terfeliţi în tot felul de "exerciţii". La Danzig,Nemţii ne dăduseră instructor un ofiţeraş,Volksdeutsche,fost învăţător din Transilvania.In loc de instrucţie în tactica de luptă,ne ţinea numai în culcări,ca pe"răcani".Nu că n'aş fi putut s'o fac,dar,de mila celor trecuţi de 40 de ani,cum şi de scârbă,într'o zi,la ordinul de "culcaţi" am rămas în picioare. La al doilea,la fel.In pauza surprizei lui,parcă aud şi acum pe fârtaţii mai seniori sâsâind: "Culcă-te mă,culcă-te! Ce,vrei să ne compromiţi?" I-am ignorat,şi, la întrebarea tipului,de ce nu execut ordinul,i-am spus că ordinul primit de el era să ne instruiască,nu să ne tăvălească prin zăpadă.I-am dat puşca şi m'am dus în lagăr.Deşi mulţi s'au aşteptat la o pedeapsă exemplară,până în ziua de azi nu am auzit nimic.Sunt convins că omul nostru nici n'a raportat cazul,căci vinerea următoare am cerut comandantului şcolii voie să mă duc până la Königsberg,şi mi-a dat.

La terminarea şcolii,trenul ce trebuia să-l luăm spre regiment avea ataşat un vagon de marfă,rezervat nouă.Toţi au fost uimiţi,protestele însă se făceau numai sub mustaţă; în loc să mai argumentez,am trecut linia şi am luat trenul ce mergea în direcţie opusă,spre Marienburg.De acolo,am ajuns la regiment cu trenul următor,în confort,nu ca un animal.După câteva zile am fost îmbarcaţi pentru front.

Transportul era cât pe-aci să se termine în dezastru,căci fusesem dirijaţi,din greşală,prin Pomerania,unde Nemţii erau în plină retragere.. Am ajuns în fine la Vierraden,pe Oder,unde Ruşii se opriseră.

Ca oricând şi oriunde,soldaţii ce aşteaptă inactivi,neştiind când va fi"ziua", devin neliniştiţi.Politrucii noştri au găsit deci de cuviinţă să pună în scenă ceva care să bage frica în toţi.Şi au găsit un biet voluntar de vreo 18 ani,care, chipurile,îşi mâncase "hrana de fier".Fu trimis,ca pedeapsă,pe o insuliţă din mijlocul Oderului,ca "observator".Oricine ştia că e o sinucidere.Tânărul nostru a isbutit să se ascundă prin tufişuri,dar a fost prins şi trimes la Curtea Marţială,pentru neexecutare de ordin pe front.Doctorul Apostolescu a venit la mine într'o dimineaţă şi m'a întrebat dacă nu vreau să fiu apărătorul acuzatului.Cunoscând "dedesubtul",am acceptat,dar i-am spus că n'o să-mi ţin gura,şi-l voi apăra prin a acuza pe cei ce se pretează la aşa mârşăvii.Cei trei judecători aleşi erau oameni simpli,ce nu ştiau nenţeşte,aşa că i-am ignorat şi m'am adresat preşedintelui,căruia,printre altele,i-am arătat spânzurătoarea gata montată,demonstrându-i în acest fel ce fel de justiţie era în curs de executare.După ce i-am strigat în faţă că nu suntem nici proşti nici de vânzare,i-am spus că prin astfel de metode să nu se aştepte la eroism din partea vreunuia dintre soldaţii noştri.Cei ce înţeleseseră,jubilau.Sentinţa fusese însă decisă dinainte,şi bietul soldat a fost executat.Nu l-am putut salva,însă cele spuse neamţului au ajuns la Divizie şi a doua zi am fost dezarmaţi.Asta a fost norocul nostru,căci la câteva zile a început măcelul,şi din toţi cei ce eram acolo nu cred că ar fi scăpat zece procente.Impreună cu Dreve am târît batalionul până la Schwerin,unde mi-am adunat compania şi le-am spus că la această încrucişare de drum -capitularea tocmai se declarase- nu mai există decât alternativa: acasă,sau în vest.Cine vrea să se ducă acasă,să se prezinte Americanilor,în civil,şi să spună că a fost lucrător la vreo fabrică; iar cei ce vor să stea în vest,să se ducă cât mai departe într'acolo şi să se acieze la vreun lucru.Mi-am căutat un schimb de haine civile...

De-aici începe capitolul eşuaţilor.Valurile vieţii purtau pe legionari ca şi pe nelegionari dintr'un colţ al lumii într'altul.Unii au încercat să se ascundă după fusta unei femei cu casă,câte odată chiar şi cu o cireadă de copii,alţii căzuseră în "mahatism" şi stau mai mult prin biserici,iar alţii descoperiseră că un pic de cerşeală pe la IRO îi poate ţine în viaţă.La lucru,în afară de târgoveţii negri,s'au gândit prea puţini.Cei mai lipsiţi de demnitate erau tocmai cei ce ieşeau ca păduchii în frunte,pretinzând să reprezinte românismul.Un anumit "profesor" se aciuase în casa unei nemţoaice,trăia cu ea,dar îi era ruşine s'o prezinte cuiva,deşi faţă de Francezii din trupele de ocupaţie se prezenta ca şeful refugiului român(şi am auzit că nici până azi nu şi-a schimbat năravurile..).

Ce-am văzut acum,după 15 ani,n'a fost de natură să mă entuziasmeze.Supravieţuitorii mândrei Legiuni de odinioară,arată destul de trist.Foşti mari comandanţi, cari se complac a trăi din miluială,neputându-şi justifica cu niciun lucru pâinea,bieţi negustori de vorbe patriotice; oameni cari mănâncă din blidul cutărui parvenit,din cuvântul căruia nu pot să iasă,uitând complet cum Căpitanul îi făcuse comandanţi în speranţa de a crea o continuitate în Legiune.In fapt,între clicile celor pe cari Căpitanul îi numise "politicieni corupţi şi putrezi" şi clicile celor ce se mai numesc legionari,nu prea se vede diferenţa.Işi scuipă fierea în ochii vecinului ca şi ceilalţi,au tot aşa de puţină demnitate caşi "politicienii",fără să înţeleagă că niciuna din închipuitele mărimuri nu va mai ajunge să vadă biata Românie.

Toţi ar trebui să-şi dea seama că învierea Neamului Românesc,ca să fie efectivă,va trebui să vină numai din interior,din Ţară,căci numai cei de acolo au trăit sbuciumul Neamului din plin şi au înfruntat transformările impuse.N'ar fi deci mai "româneşte" ca toţi cei ce se numesc români să se poarte frăţeşte şi cu respect unul faţă de altul,ca oameni,dacă nu ca altceva? Intâi de toate,suntem străini în ţări străine,indiferent dacă unul sau altul a luat sau nu altă cetăţenie; ne-am transplantat la o vârstă când nu se mai poate prinde rădăcini,şi rolul tuturor ar fi să se unească şi să atragă atenţia asupra Ţării subjugate,fără să se gândească la avantaje personale ce le-ar putea cădea în braţe,la o eventuală desrobire.Rezultatul ar fi,ca atare,pur,nemâzgălit de certuri meschine şi ţigăneală balcanică,cum de altfel suntem consideraţi.Unirea face puterea,iar unirea în demnitate şi onoare face o putere onorabilă,şi asta e ce ne lipseşte.

Am scris rândurile de mai sus pe o notă personală,fiindcă am văzut în decursul vremii,din experienţă proprie,că orice acţiune,sau gând ce activează viaţa,

dacă-i bazat pe demnitate şi respect reciproc nu poate rămâne fără bune urmări. Sper că unul sau altul, gândindu-se înapoi şi încercând să-şi măsoare gradul de demnitate în toate acţiunile, mici sau mari, va vedea cât de absurd e să rămâi un animal condus numai de ură şi interese personale, în loc să depăşeşti acest nivel, spre a deveni un OM.

Alexandru Negoescu

VESTITORII PRIMĂVERII de George Coşbuc

Dintr'alte ţări de soare pline,
Pe unde-aţi fost şi voi străine,
Veniţi, dragi păsări, înapoi.
Veniţi cu bine!
De frunze şi de cântec goi,
Plâng codrii cei lipsiţi de voi.

În zarea cea de veci albastră,
Nu v'a prins dragostea sihastră
De ce-aţi lăsat? Nu v'a fost dor
De ţara voastră?
N'aţi plâns văzând cum trece'n sbor,
Spre miază-noapte, nor de nor?

Voi aţi cântat cu glas fierbinte
Naturii calde imnuri sfinte,
Ori doine dragi, când v'aţi adus
De noi aminte!
Străinilor voi nu le-aţi spus,
Că doine ca a noastre nu's?

Şi-acum veniţi cu drag în ţară!
Voi revedeţi câmpia iară,
Şi cuiburile voastre'n crâng!
E vară, vară!
Aş vrea la suflet să vă strâng,
Să râd de fericit, să plâng!

Cu voi vin florile'n câmpie
Şi nopţile cu poezie
Şi vânturi line, calde ploi
Şi veselie.
Voi toate le luaţi cu voi
Şi iar le-aduceţi înapoi!

&& Teribilul Tamerlan, care era şchiop, chior şi avea o mână mai scurtă ca cealaltă, decise într'o zi să-şi împodobească palatul cu propriul portret. Chemă deci pe şeful breslei "pictorilor" şi-i porunci ca în timp de 6 luni să-i prezinte râvnitul tablou. La scurgerea acestui termen, artistul ales de şef prezentă lui Tamerlan o pictură ce-l reprezenta cum era: chior, şchiop şi cu un braţ mai scurt. Autocratul contemplă câteva clipe tabloul, apoi îşi dete "părerea": decapitarea autorului, pentru.. ofensă! După care, dete alt termen de 6 luni. Cu rugăminţi, ameninţări şi promisiuni, şeful breslei reuşi să găsească, cu multă greutate, alt artist dispus să-şi încerce norocul: un zugrav de icoane. Acesta prezentă lui Tamerlan un tablou în care era arătat ca un fel de arhanghel, cu braţele la fel de lungi, şi ochi duioşi.. Tamerlan privì - şi poruncì călăului să-i taie pe loc capul, pentru.. adulare. Dete apoi un nou răgaz, de 3 luni; dacă în acest timp nu i se va prezenta un tablou pe plac, şeful va fi spânzurat, iar breslaşilor li se va arde mâna dreaptă. După obositoare căutări prin ţările învecinate, se găsi în fine un pictor din.. Trastevere (Roma), dispus să-şi încerce norocul. Ştiind ce au păţit ceilalţi, acesta reprezentă pe Tamerlan în profil, la lupta dela Ankara: călare, săgetând pe Baiazid - aşa că nu se vedea decât un ochi, cel bun, piciorul şchiop era ascuns de cal, iar braţul întins pe arc acoperea pe cel scurt. Italianul a învins: geniul, spunea Napoleon, "constă în a transforma un fapt defavorabil într'unul avantajos"...

&& "Revoluţia culturală" chineză, ai cărei matadori se crede că şi-au făcut ucenicia la vestitul bibliotecar din Freiburg, a lăsat urme şi în viaţa Bisericii. Din "AKID" (Krefeld, 15 Martie 1967), aflăm că episcopul anglican de Cekiang a dispărut fără urmă; la Charbin, catedrala ortodoxă "Sf. Nicolae" a fost distrusă, biserica "Buna Vestire" transformată în circ, biserica "Sf. Ilie" în club muncitoresc şi "Sf. Alexandru" în cantină; preoţii ortodocşi au fost târîţi pe străzi, vasele sfinte profanate. Biserica "Sf. Nicolae" din Şanghai a fost şi ea transformată în club.

&& A murit, la 62 de ani, bolnav de cancer la gât, Robert Oppenheimer, savant veritabil, "tatăl bombei atomice" şi mare "pacifist". Pacifismul acesta a început a se vădi, însă, numai când Rusia, devenind adversară a Statelor Unite, putea fi eventuala ţintă a bombei, pe atunci monopol american; la lansarea ei asupra oraşelor Nagasaki şi Hiroşima, Oppenheimer chiar împinsese...

&& Pentru lăţirea neîncrederii între refugiaţi, autorităţile de ocupaţie din ţară au îndeşit trimiterea de rude ale acestora în străinătate, cerute sau necerute. Că nu de omenie poate fi vorba la oameni ce n'au nimic sfânt în ei. Numai că refugiaţii, mai ales cei vechi, îşi cunosc şi măselele din gură, aşa că noua tactică n'are mai mulţi sorţi de isbândă. Rudele existau şi pân'aci, şi nu de dragul lor a renunţat cineva la luminosul crez al unei vieţi întregi: dorul de a-şi vedea ţara liberă, în primul rând!

LEGIONARII ŞI ROMANISMUL *)

Cu multă ezitare şi îndoială asupra utilităţii intervenţiei mele, dau frâu liber îndemnului lăuntric de a scrie aceste rânduri despre legionari şi românism. Cum nu sunt unul de ai lor, şi nici măcar simpatizant al ideilor legionare, mă voi abţine deci să judec; voi încerca numai să expun vederile mele, şi aceasta numai în măsura în care este vorba de un aspect legionar al problemelor naţionale ce se pun exilului român.

S'a vorbit şi se mai vorbeşte încă foarte mult (poate chiar prea mult) de certurile dintre conducătorii legionari din exil. S'au pronunţat acuzaţii, s'au adus probe şi contra-probe, s'au purtat şi se mai poartă polemici, care, dacă ar fi scrutate cu seriosul ce caracterizează spiritul politic român, ar trebui să ducă la concluzii foarte triste pentru Mişcarea Legionară. Din fericire pentru cei ce sunt legionari, Mişcarea Legionară nu este în exil, adică în exilul exterior, cel din străinătate; ea se găseşte, dacă într'adevăr se mai găseşte în spiritul românesc, în exilul interior din România. Exilul exterior, exilul pe scurt, are legionari dar nu are o Mişcare Legionară; exilul ar fi putut să aibă o organizaţie legionară, dacă cei ce se simt legionari ar fi fost capabili să o închege, dar exilul nu poate avea o Mişcare Legionară, pentrucă exil înseamnă viaţă în afara frontierelor naţionale ale românismului, or, dacă nu mă înşel, Mişcarea Legionară a fost concepută ca expresie autentică a condiţiei româneşti; ea nu poate să existe decât în universul românesc şi nu în străinătate.

Prima eroare comisă de legionarii din exil a fost deci aceea de a fi uitat definiţia însăşi a Mişcării Legionare şi a-şi închipui că Mişcarea poate exista în străinătate. Din această eroare fundamentală au isvorît şi celelalte erori, care rând pe rând au transformat ideea legionară în "legionarism", o simplă expresie politică foarte ieftină şi fără conţinut ideologic. Crezându-se Mişcare, conducătorii din exil s'au apucat să-şi imagineze că pot şi că au dreptul să aleagă sau să numească un şef sau un căpitan al Mişcării. Scaunul căpitanului este şi va rămâne vacant atâta vreme cât Mişcarea nu poate să-şi exprime liber voinţa de a-şi da un alt căpitan. Dacă legionarii din exil ar fi fost capabili să închegheze o adevărată organizaţie, acea organizaţie ar fi putut să aibă un consiliu prezidat rând pe rând de fiecare consilier pentru: 1) a apăra ideologia Mişcării Legionare înăbuşite în ţară, a o întări cu experienţa nouă istorică şi 2) a conduce treburile organizaţiei din exil în spiritul legionar. In nici un caz pentru a reprezenta Mişcarea, sau pentru a numi un alt şef sau căpitan.

Puţini sunt aceia cari se pot lăuda că ar avea calitatea de a sfătui sau de a da lecţii legionarilor asupra sacrificiului de sine, asupra demnităţii, modestiei şi omeniei româneşti; cei ce sunt adevăraţi legionari, ştiu să moară, ştiu să sufere pentru o idee, şi aci să-mi fie permis să adaug că oamenii cari ştiu să moară pentru o idee, merită respectul celorlalţi chiar dacă ideea, pentru care ei ştiu să moară, este ceea ce noi ceilalţi urîm mai mult în viaţă. Ştiind să moară sau să sufere pentru ideea lor, legionarii ar fi trebuit să ştie şi cum să-şi înăbuşe patimile mărunte, orgoliul şi tendinţele personale de "şefie", de "dominare a camarazilor" şi de "combinare politică". Aceste tendinţe sunt omeneşti şi foarte normale; la Români, legionarii au pretins să le combată sub egida principiului lor robust şi violent: "Desţiganizarea, desjudaizarea şi desgrecizarea poporului român". Dar legionarii cari au fost chemaţi să răspundă de destinele ideei legionare în exil n'au fost capabili să înfrâneze în ei aceste tendinţe şi s'au acuzat, s'au insultat unii pe alţii, s'au denunţat reciproc, la compatrioţi şi la străini, punând preţul cel mai ieftin pe principiul de care ei se arătaseră atât de mândri odinioară. Prin aceasta ei s'au alcătuit în grup şi în grupuri în afara spiritului Legiunii şi au reintegrat balkanismul politic şi şi-au dat un limbaj polemic şi o înfăţişare politică bune pentru a alimenta o inspiraţie caragialească.

Dacă ar fi să continui bilanţul erorilor ce isvorăsc din concepţia falsă a conducătorilor legionari în exil, tonul acestui bilanţ ar deveni acuzator, şi cum nu sunt legionar eu însumi, nu-mi recunosc dreptul de a acuza; tonul ar putea să devină şi polemic, şi legionarii şi-ar putea închipui că iau partea unora contra altora, dar eu nu cred că polemica ar avea vreun folos cu oameni cari au uitat legile elementare ale Mişcării ce ei pretind că reprezintă. Mă voi opri deci la singura chestiune ce se pune în exilul român în legătură cu legionarii, şi anume: Ce au făcut legionarii din exil pentru întărirea ideei naţionale, sau, în alte cuvinte, care este contribuţia lor politică şi morală la politica română din exil? Voi încerca deci să răspund la această chestiune, bazat numai pe impresiile mele perso-

*) Tribuna liberă

nale, adunate dealungul celor aproape două decenii de când îi văd la lucru în afara frontierelor române.

În România, înainte de a-i vedea la putere, i-am temut; pe timpul scurtei lor puteri, i-am urît, iar în străinătate i-am cunoscut şi în mintea mea s'au format două imagini distincte de legionari: legionarii-apostoli ai omeniei şi.. să mi se ierte violenţa epitetului, "derbedeii", adică cei ce împrumutaseră dela streini nazismul, sistemul bătăii ridicat la rangul de doctrină, jaful şi crima. Am mulţi prieteni printre cei ce pentru mine sunt legionarii-apostoli ai omeniei româneşti; apostoli ai unui univers naţional greu de realizat dar măreţ; poate violent şi naiv, dar promiţător de iubire de frate şi încălzit de suflul omeniei. Aceste virtuţi, aceste idealuri, aceste dedicări eroice şi violente, aceste dăruiri totale, canalizate exclusiv pe drumul omeniei, instruite de mai mult realism şi de mai multă înţelepciune şi însoţite de o caldă îndrumare românească, ar fi putut să fie ţimentul românismului modern de azi şi drumul naţional de mâine. Eroarea politică a conducătorilor legionari din exil a fost şi este încă aceea de a se fi lăsat prinşi şi încleştaţi între categoria nesănătoasă infiltrată în Legiune, categorie ne-legionară, după părerea mea, şi exigenţele vieţii de exil, unde democraţia este de rigoare. Pentru a menţine deci aşa zisa "unitate" a Mişcării (căci ei au persistat în credinţa falsă că ei aveau o mişcare în exil), aceşti conducători nu s'au debarasat de ne-legionarii veniţi în exil - şi, în plus, pentru a compensa o situaţie politică precară, s'au apucat să proclame principii democratice burgheze, să se plângă chiar de lipsa de libertate în aşa zisele regimuri democratice din România de ieri, ca şi cum dacă acele regimuri trecute ar fi fost adevărat democratice, s'ar fi găsit cauze sociale şi naţionale care să ducă la întemeierea Legiunii.

În exil, conducătorii legionari au început să pozeze într'un fel de "Mişcare Legionară" re-generatoare a democraţiei româneşti. Ei s'au transformat într'un fel de grup politic "aproape" progresist, înrudit cu vreun partid burghez conservator sau liberal din anii 1930. In fapt, democraţia acestor conducători este mărturia unei laşităţi ideologice şi o cerşetorie evidentă de certificate de respectabilitate politică pe la uşile puterilor europene şi la bunul plac al maniacilor americani, cari şi-au luat de mult misiunea de a "democratiza" întregul glob, nu numai pe exilaţii de toate naţionalităţile.

Rezultatul acestei atitudini a fost disolvarea idealurilor legionare într'un fel de "lătură" politică de culoare spălăcită, când nu este chiar murdară şi complexă în odoratul ei.

Din cele ce ştiam despre Legiune, eu înţelesesem că ea era o mişcare fascistă şi naţionalistă, că în virtutea caracterului ei fascist şi naţionalist, mişcarea ~~xxx~~ aceasta respingea ideea înfăptuirii libertăţii politice şi economice în condiţia democraţiei parlamentare tradiţionale. Libertatea individuală şi colectivă, politică şi economică, apărea, în idealul legionar, circumscrisă în limitele naţionale; promovarea interesului naţional, acceptarea românismului ca element esenţial al prezentului şi al viitorului politic şi economic al ţării, era condiţia libertăţii în concepţia legionară. De aceea, Legiunea era o mişcare şi nu un partid politic, de aceea ea era fascistă şi nu democratică, de aceea ea era naţională înainte de a fi parlamentară. Ceea ce era să fie libertate în concepţia legionară, avea aspectul propăşirii individuale în măsura în care ea avea să folosească românismului; ceea ce era să fie parlament în concepţia legionară, avea aspectul unei adunări naţionale dedicată operei gigantice de promovare a românismului pe plan colectiv interior ca şi în concernul european şi mondial. Condiţia ideală a naţionalismului legionar nu poate să fie decât fascismul. Latura ne-legionară din Mişcare, adică cei ce au împrumutat nazismul şi pistolul dela streini, a dăunat mult fascismului legionar: ea a asimilat nazismul acestei concepţii şi a compromis naţionalismul fascist românesc, în ochii întregii lumi. Acest nefericit fenomen explică într'o oarecare măsură de ce conducătorii legionari din exil se simt ruşinaţi să proclame fascismul, se tem să se cheme naţionalişti fascişti şi preferă să cerşească certificate de democraţie burgheză la streini.

Este drept că această confuzie voită de multe ori, între nazism şi fascism, nu este caracteristică numai Românilor. Legionarii din exil sunt victimele unei confuzii bine organizată şi bine ancorată în minţile tuturor popoarelor din Europa şi din America. Dar datoria conducătorilor legionari din exil ar fi fost să nu trădeze caracterul adevărat al Legiunii. Ei ar fi trebuit să facă cercetări, să producă probe istorice şi sociale pentru demascarea acestei confuzii şi să încerce să reabiliteze fascismul naţionalist românesc în ochii Românilor şi în faţa

întregii lumi.Datoria lor era să purifice fascismul legionar de nazism şi să redea românismului o Legiune care să nu poarte moştenirea hitleristă,moştenire care nu se va putea şterge cu toate certificatele de democraţie ce ei ar putea obţine. De ce aceşti conducători n'au făcut acest lucru,care era singurul lor sens de a fi legionari? De ce le este ruşine să fie fascişti? De ce,într'o epocă în care toată onoarea se dă democraţiei parlamentare,aceşti conducători "legionari" se tem să mărturisească deschis o credinţă care a fost la timpul ei onorată de atâţia morţi? M'am gândit la un timp că poate oportunismul lor este explicat de dorinţa de a menţine sursele unor stipendii; m'am mai gândit că poate ţările-gazde ar fi incomodate de o asemenea sinceritate,dar svârcolirile "mahalalei politice" din sânul conducătorilor legionari din ultimul timp mă fac să cred că ei n'au putut păstra idealul legionar şi n'au putut face nimic pentru el decât să-l înjosească,pentru simplul şi marele motiv: aceşti oameni nu sunt conducători,ci bieţi oameni cari şi-au făcut o meserie din Legiune şi o naţionalitate din exil.

Eu cred în libertate şi nu în Legiune; eu cred în respectul persoanei individuale fără condiţii naţionaliste sau socialiste ataşate acestui respect or acestei libertăţi,şi tocmai pentru aceasta eu cred că idealul legionar trebuia să aibă dreptul de a se prezenta în faţa Românilor,ca alternativă politică,fascistă şi naţionalistă,unei formule democratice parlamentare.Credinţa mea în libertatea necondiţionată a individului nu exclude românismul,dar nu poate nici să-l accepte în termenii legionari.Această afirmaţie nu trebuie însă să prejudicieze sinceritatea afirmaţiei mele când spun că fascismul legionar(ci nu nazismul strein) are dreptul de a se prezenta ca alternativă în politica românească.Este pur şi simplu vorba de un drept natural al acestui fascism şi conducătorii legionari din exil, prin lipsa lor de ideal,au privat Legiunea de acest drept.Nu este vorba de a prevede şansele politice ale unei alternative fasciste legionare,ci de acest drept natural care a fost suprimat de cei ce se cheamă legionari.Din punct de vedere românesc,această suprimare este o pierdere foarte gravă pentru orizontul politic, iar cât priveşte punctul de vedere legionar,eu cred că cei ce sunt responsabili de această suprimare vor înţelege că ei nu mai sunt legionari şi că sub forma spălăcită "naţionalistă şi democrată",sub care ei vor să prezinte fascismul românesc,idealul legionar a încetat să mai fie reprezentat în exil.

Nu ştiu care este situaţia în România,dar dacă Legiunea mai respiră,poate alături de suflul românesc democratic,sub pătura clandestinătăţii exilului interior, ea nu se va înăbuşi,ci din contră,are mari şanse de a se afirma într'o zi ca alternativă politică democraţiei vechi.Sovietismul din România a înţeles anumite lecţii date de istoria recentă şi,fără să vrea,se apropie de exilul interior,iar într'o zi acest sovietism va ajunge să aibă nevoe de o opoziţie de un nou gen. Acest fel de opoziţie nu va putea fi oferit numai de vechea democraţie de tip parlamentar,ci de omenia românească,această vastă concepţie geo-politică şi socială,în care libertatea îşi are locul ei necontestat,dar în care românismul va trebui să predomine; este evoluţia logică a latinităţii europene din răsărit,latinitate care se cheamă românism.

Care va fi fost contribuţia legionară la această omenie,la această concepţie vastă în care se va circumscrie alternativa politică română? Ce vor fi făcut legionarii din exil pentru ea? Răspunsul la aceste întrebări nu-l pot da decât cei ce se mai cred legionari.Exilul românesc n'a înregistrat până acum decât existenţa individuală patetică a legionarilor-apostoli ai omeniei româneşti.Ei reprezintă ani de lagăre şi de puşcării,familii pierdute,vieţi şi cariere distruse pentru salvarea unei credinţe.I-am văzut pe unii dintre ei,oameni de suferinţă,plângând de-abinelea în faţa destrămării ideei legionare în exil.Ei au rămas apostoli necunoscuţi ai unui crez,care pentru ei este măreţ şi pur; pentru ei,cuvintele legionare mai au un sens şi,în faţa dezertării conducătorilor,în faţa spălăturii "naţionaliste" dar şi democrate,tot le mai sună în minte ceea ce simt şi nu mai pot să rostească: "Să faci Căpitane o ţară,ca soarele sfânt de pe cer!",- ei n'au uitat...

Profesor C.Michael-Titus

&& Se crede că primii cari au întrebuinţat porumbeii ca ştafete au fost corăbierii de pe Nil: când porneau înapoi spre casă,ei dădeau drumul porumbeilor luaţi înadins,ca să le anunţe întoarcerea.

&& La sfârşitul anului trecut existau în Bulgaria 1.384 persoane ce depăşiseră vârsta de 100 de ani: 928 femei şi 456 bărbaţi.-

DESPRE EMIGRAREA ROMÂNILOR DIN BANAT(JUGOSLAVIA)

Drumul dela frontiera Italiei la granița României l-am făcut,cu un Fiat,pe șoselele asfaltate din Slovenia și Croația,apoi pe autostrada Zagreb-Belgrad,construită prin muncă "obștească" după al doilea război mondial.Cam din sută în sută de chilometri sunt locuri de popas,prevăzute cu hotele,restaurante,stații de benzină și,ici-colo,garaje pentru reparații.Zagrebul și Belgradul,ca de altfel multe părți din țară,cu toată modestia solului,au făcut progrese în ultimii 20 de ani; între Zemun și Belgrad,a apărut un oraș nou: Novi Beograd.

Trecând Dunărea,în Banat,mă așteptam să văd mai multe.Șoseaua Panciova-Vârșeț a fost asfaltată,case culturale au răsărit cam peste tot,se repară sau construesc școli,cooperative,primării,case-și clădesc și cooperatiștii și cei cu proprietăți private.In ansamblu privit însă,mi s'a părut multă părăginire,probabil din cauza continuei transformări... Locul locuitorilor de origină germană l-au luat de mult coloniștii din sudul țării.Tot ei iau locurile Românilor fugiți de mult sau emigrați mai recent în lumea largă.

De ce părăsesc Românii bănățeni mândrele lor vetre? Imediat după,sau înainte de sfârșitul războiului,un număr infim de participanți la politica de extremă dreaptă erau justificați să facă acest lucru.De furtunile cauzate de război a profitat,trecând frontierele,și un număr de aventurieri,cari,ajungând în Apus,au început să trimită acasă scrisori și fotografii în fața automobilelor și frigiderelor,neplătite,dar pline de tot felul de bunătăți și sticle cu etichete în limbi streine,pe care se ghicea că's de bere sau vin.Mesele,sticlele,cravatele,automobilele,laudele fantastice,veștile oficinelor de "eliberare europeană",precum și mirajul unei lumi,unde,ziceau ei,puțin se muncește,mult se câștigă și.. nu se plătesc taxe - au creat vârtejuri,curenți și vânturi de emigrare,în Banatul ce'n pohida tuturor a rămas încă "fruncea" vieții pe pământ.La început,mișcarea a fost prin fugă neoficială peste graniță; astăzi autoritățile eliberează pașapoarte tuturor celor ce vor să treacă în Italia "după cumpărături".Și așa,de unde ieri erau în străinătate numai vreun Ioța ori Laie,- astăzi îi și muma și nana și cuscru și Pan și Măria și,și,și... Și viscolul părăsirii țării părinților urlă înfiorător în Satul Nou,Uzdin,Vladimirovăț,Torac,Alibunar,Nicolinți; mai puțin în Lokve(Sânmiai),Barice(Sânianăș),Seleuș,Glogoni,Ecica,Sarcea,Ofcea,etc.

Ajungând în Italia,Franța,Germania,Suedia,sau peste ocean în Australia,America de sud sau nord,mândrii prinți și crăese ale mănoaselor câmpii bănățene,neobișnuiți cu disciplina militărească și duhoarea aerului de fabrică,setoși de trăire și activitate românească,de care s'au bucurat ca nicio altă minoritate românească din lume,se pierd liberi în visatul rai din soare-apune; uneori,tânjind, cum scrie J.D.: "Mi-i jale dragă tati,mumă și nană,nu numa de voi și de casa de pe iarăc(valul lui Traian) unde v'am lăsat,ci de toate... de toate potecile pe unde umblam și de toate văile unde pășteam puii de gâscă,că aici de toate ălea or fi,dar pentru noi nu-i: nici biserică,nici școală,nici port,nici joc,nici pită și nici limbă românească!"

Măria George Ghilezan

PRIBEGIE de Al.Gregorian

A mai căzut o brumă peste noi
Și înc'o iarnă ne mai ninse'n față.
Ca arborii,iubito,amândoi
Ne legănăm cu frunțile în ceață.

Ne punem creangă'n creangă gândul plin
De sevele tăcerilor de ieri
Și adăstând un echinox blajin
Iernăm din amintiri - de câte seri?

Ne sunt ca niște faguri încărcați
Iubirile din alte anotimpuri.
Visăm,de clipa grea împovărați,
Sub steaua dinspre țară în răstimpuri.

Dar într'o zi va fi lumină iar
Și isbucni-vor alte primăvere
Și'ntorși cu larii'n dacicul altar
Vom prăznui a doua înviere.

&& Pr.Grațian Radu scoate un buletin al bisericii din Regina/Sask(Canada).In n° pe Febr.1947,din care aflăm și de existența unei școli române locale,citim: "La adăpostul unei formule,cu aparență de nevinovăție,formula "coexistenței pacifice",agenții ateismului moscovit circulă nestingheriți în toată lumea,ducând pretutindeni microbul infecției,întocmai ca muștele... Agenții marxismului din România cutreeră peste hotare deghizați până și în nevinovate haine clericale,venind în numele "bisericii mame",ca înșelăciunea și minciuna să aibă mai mult succes".

&& Patriarhul Atenagora a decorat pe fostul secretar general al Consiliului Ecumenic al Bisericilor,dr W.A.Visser't Hooft,cu ordinul "Sf.Andrei".

DIN ZIARE, CĂRŢI, REVISTE

* Suntem bucuroşi să menţionăm pe unul dintre foarte puţinii americani cari, spre sfârşitul războiului, au văzut clar. E vorba de generalul Patton, a cărui figură e bine redată în "Grandeur et servitude" de Ladislas Farago. "Războiul -spune autorul- lua o turnură mai subtilă, pe măsură ce sfârşitul se apropia - şi trecea din ce în ce mai repede de pe planul pur militar pe cel politic. Devenea clar că, dacă scopurile aliaţilor occidentali şi ale Rusiei fuseseră identice în război -nimicirea Germaniei hitleriste-, scopurile lor în pace se deosebeau cu totul. Venise vremea, în fiecare din câmpurile anti-germane, de a acţiona pentru a pune mâna pe poziţii de unde să poată domina Europa şi decide de soarta ei după război. Erau zile fatidice, ale căror acte şi dispoziţii aveau să decidă de soarta Europei. Şi totuşi, deodată, Statele Unite păreau a se dezinteresa de turnura politică pe care o luau evenimentele... Cum preşedintele Truman nu era încă bine la curent cu răspunderile noului său post, pe care-l moştenise fără a fi suficient de pregătit, nu exista nimeni în vârf, în St. Unite, pentru a trata chestiunile de politică internaţională."

In acest timp, printre generalii americani, Patton, comandantul armatei a III-a, înainta cu toată viteza, ca să pună mâna pe Praga şi Viena. Dar la 22 Aprilie primi ordin să nu treacă de Linz: "Antonov -şeful de stat major al armatelor sovietice- se opusese hotărît". El presă pe Eisenhower "să nu lase trupele aliate să înainteze în Cehoslovacia la est de linia prevăzută", pentru a evita, zicea el, "o eventuală confuzie de forţe" şi ameninţând cu complicaţii internaţionale. Patton se revoltă: "Pentru Dumnezeu! strigă el - îmi pare că o mare naţiune, ca America, ar trebui să lase altora grija de a se preocupa de complicaţiile internaţionale".

Patton avea o părere proastă de omul sovietic, "închis, bănuitor şi îmbibat de vodcă". "Unul din rezultatele cuceririi jumătăţii Europei de bolşevici -scria el la 17 Nov. 1945- e că au redus standardul de viaţă al acestor ţări la acela al Rusiei, care este foarte jos". I se transmise o plângere sovietică: "I se reproşa că demobilizează prea încet şi că menţine mai multe unităţi germane în sectorul său de ocupaţie". Patton explodă cu o serie de expresii "pitoreşti" la adresa Ruşilor, pentru a continua: "Va trebui să ne războim cu ei, mai de vreme sau mai târziu, în generaţia următoare. De ce să n'o facem îndată, când armata noastră e întreagă şi aceşti mujici pot fi duşi în Rusia, numai cu lovituri de picior în spate, în 3 luni? Am putea-o face foarte uşor cu ajutorul trupelor germane de care dispunem.. N'aveţi decât să mă lăsaţi s'o fac eu. In zece zile, eu pot provoca suficiente incidente pentru a ne pune în stare de război cu aceşti vagabonzi.. Cred în adevăr că avem să ne batem, şi, dacă n'o facem acum, vom fi obligaţi s'o facem peste câţiva ani, când Ruşii vor fi gata, şi ne va fi mai greu să-i învingem. Noi avem nevoie de aceşti germani, şi nu cred c'ar trebui să maltratăm un popor de care avem atâta nevoie". Patton "mă întreabă, cu ochi lucitori -scrie Murphy- dacă avea vreo şansă să mărşăluiască asupra Moscovei, unde asigură că va putea ajunge în 30 de zile - în loc să aşteptăm ca Ruşii să atace Statele Unite, când noi vom fi slăbiţi şi reduşi la 2 divizii"; el "considera pe neamţ ca viitorul său aliat în cruciada comună contra bolşevicilor".

Vizitând Berlinul, scrie el soţiei: "Am distrus ceea ce ar fi putut să fie o bună rasă, şi suntem pe punctul de a înlocui pe aceşti nefericiţi cu mongoli sălbatici şi a preda toată Europa comunismului". Intr'o conferinţă de presă, Patton critică programul de denazificare al aliaţilor şi merge până la a afirma că "forţele de ocupaţie ar obţine mai bune rezultate întrebuinţând foşti nazişti în posturile de administraţie sau ca lucrători specializaţi". Era prea mult. Eisenhower l-a demis din orice funcţiune, "unii leaderi politici americani de origină streină" l-au atacat violent în presă .. iar Patton.. murì chiar în acele zile, în Germania, într'un accident de automobil...

* In "Exil et Liberté", Martie 1967, vedem o listă a pagubelor aduse naţiunii ruse de bolşevism. Printre altele: 4.500.000 victime ale războiului civil din 1917; 6 milioane victime ale foametei din 1921-23; morţi în teroarea din 1917-1923: 160.000 academicieni, profesori, specialişti, scriitori, studenţi, artişti; funcţionari şi militari, 740.000; 50.000 politişti, 40.000 clerici, 1.300.000 ţărani şi muncitori. Masacraţi în 1923-30, de Ceka şi Ghepeu: 2.050.000. Morţi în foametea din din 1930-33: 7 milioane. Impuşcaţi în timpul colectivizării: 750.000. Impuşcaţi, în 1933-37, de Ghepeu şi NKWD: 1.600.000. Impuşcaţi în teroarea din 1937-38: 635.000 intelectuali, muncitori, ţărani, 340.000 membri de partid, 30.000 cadre şi comanda-

mentul armatei.Impuşcaţi de NKWD în 1936-47: 5.000 clerici,23.000 din armată, 2.720.000 din alte straturi ale populaţiei.Morţi în lagăre de concentrare şi închisori(1917-1947): 21 milioane.- Sperăm că aceste cifre nu vor fi uitate la aniversarea unei jumătăţi de veac de guvernare comunistă în Rusia.Cum nu va fi uitat, ca rezultat suprem al binefacerilor,faptul că această ţară mai trebue încă hrănită,după 50 de ani de când face pe cobaiul experienţelor unor demenţi,de "putredele" ţări capitaliste...

* "The Globe and Mail",Toronto/Canada,19 Iulie 1966: Nu cu soldaţi,ci cu învăţaţi; nu cu demonstraţii de masă,ci cu comemorări îşi continuă România campania contra Uniunii Sovietice.. Din 1940,Basarabia şi Bucovina,cum se exprimă "Lupta de clasă",organul partidului,"aparţine,conform cererilor ultimative ale guvernului sovietic,Uniunii sovietice".In acel timp,partidul comunist român n'a avut nimic împtrivă.In 1921,puţin după înfiinţarea sa,el aprobase,probabil sub presiune, campania pentru întoarcerea Basarabiei la Rusia,care stăpânise această provincie românească între 1812-1918.După ultimul război,comuniştii români au tăcut asupra întregei chestiuni.. Abia în 1964 începură preocupările patriotice să devină serioase.Basarabia fu prima temă.Emisari,cari fură trimişi la arhiva lui Marx din Rotterdam,scoaseră la iveală"Notele asupra României",în care Maestrul condamna pe ruşi pentru ameninţarea Românilor din Basarabia.Guvernul din Bucureşti publică textul.. Hărţile din muzeele publice arată azi graniţa română care se întinde până la Nistru,graniţa dinainte de 1940.Şi la a 107-a aniversare a Unirii Principatelor,anul acesta,au apărut la televiziunea din Bucureşti câteva programe cu Românii de peste hotare,din Uniunea Sovietică.. Ceauşescu organiză,în felul lui De Gaulle,o călătorie în sudul Bucovinei,vizită mânăstiri,vorbi despre rădăcinile medievale româneşti în această provincie,iar în Suceava se adresă poporului cu: "Bucovineni"... Românii n'au uitat cele 2-3 milioane de compatrioţi din Moldova Sovietică,cari în 1940 fură deportaţi în masă.Rarii basarabeni,cari trec azi prin Bucureşti,consideră oraşul drept o ilustrare a libertăţii şi bunei stări.

Un observator apusean e însă mai puţin mişcat de aceasta.Procedeul lui Ceauşescu produce mai mult jocuri decât pâine,oamenii de rând rămân săraci şi sub strictă supraveghere poliţienească.Ultimii ani au adus oarecari îmbunătăţiri economice şi o binevenită deslegare a limbilor,dar Românii trebue încă să aştepte o permisie pentru a merge în străinătate,sau a avea veşti din Apus.. In realitate, dl Ceauşescu nu poate spera ca marea Uniune Sovietică să restitue Basarabia şi Bucovina pentru a linişti România.El se plânge tare,dar fără să arate pretenţii serioase.Asta umple de mândrie pe Români,însă ruşii...

* Rivarol,Paris,9 Febr.1967,Testamentul lui Hitler(2 Apr.1945): "Cu înfrângerea Germaniei şi cu iminenta ivire a naţionalismelor asiatic,african şi,poate, şi sud-american,vor rămâne în lume două singure mari puteri în gradul de a se înfrunta: Statele Unite şi Rusia Sovietică.Legile istorice şi geografice vor constrânge aceste două puteri la o probă de forţă,sau militară,sau în câmpul economiei şi ideologiei.Aceleaşi legi fac inevitabil ca ambele Puteri să devină inamice ale Europei.Şi e la fel de sigur că amândouă Puterile mai curând sau mai târziu vor reţine oportun să caute sprijinul unicei mari naţiuni supravieţuitoare din Europa: Germania.Eu afirm cu toată energia de care sunt capabil că Nemţii trebue să evite,cu orice preţ,de a juca rolul de trambulină într'un câmp sau în celălalt".

* Thomas Campbell Clarke,judecătorul american în procesul dela Nürnberg,către ziarul "Union" din California: "Ţin să declar public eroarea ce am comis participând la acel proces.Care n'a avut alte consecinţe decât pe aceea de a procura unor conducători,ca Fidel Castro,o scuză pentru legalizarea asasinării propriilor adversari politici".

* Dimitrie Cantemir,în "Descriptio Moldaviae": Cel mai înalt dintre munţi este Ceahlăul,care,dacă ar fi intrat în basmele celor vechi,ar fi fost tot atât de vestit ca şi Olimpul,Pindul sau Pelios.Este aşezat în părţile Neamţului,nu departe de izvorul Tazlăului,iar mijlocul lui e acoperit de zăpezi veşnice; pe vârful lui însă nu se află nici un petec de zăpadă,fiindcă pare a se ridica deasupra norilor.Din vârful lui,înălţat ca un turn,se rostogoleşte o apă foarte limpede care sare cu mare vuiet peste stânci,vărsându-se în Tazlău.Drept în vârf se vede o veche statue înaltă de cinci coţi,care înfăţişează,dacă îmi dau bine seama,o bătrână cu douăzeci de oi...".

* "Christ und Welt",10 Febr.1967,vorbeşte foarte elogios de tânăra Eldemira

Calomfirescu,care a cântat la Bonn: "pe curând o vedetă mondială în categoria sa: sprană dramatică".

* Note din presa anului 1959,rămase atunci nepublicate: Cel mai bătrân om din lume ar fi persanul Sayed Ali,de 195 ani; trăeşte într'un sat de munte,la 700 metri deasupra mării,şi are în viaţă încă 4 "copii",de 80, 90, 105 şi 110 ani. Un indian,Swani Shivapuri,are 132 ani şi treşte într'o grotă; a început să fumeze la 117 ani... Medicul francez Defournelle,mort la 120 de ani,se recăsătorise la 102 ani,aducând pe lume alţi 3 copii.La Sant'Antonio(Texas),trăesc două gemene: Ines şi Inecita,de 100 ani.In Roma(Trastevere),trăeşte Speranza Sabatini,de 106 ani: îşi aminteşte perfect de Garibaldi,şi de alegerea a 7 papi! 106 primăveri are şi Carmela Conca Sansone din Gravina(Bari): citeşte,coase,priveşte la televiziune în toate serile.La San Giovanni(Mantova),trăesc soţii Luciano şi Adelaide Canossa,de 99 şi 98 ani; la Ortovecchio(Campobasso),Filomena Vizullo,de 105 ani. Intre 150-166 ani are columbianul Javier Pereira.În Turcia a murit de curând xxx Zaro Aga,la 158 ani.Iar în Rusia se vorbeşte de un oarecare Persch Margasian,de 111 ani.In asemenea condiţiuni Churchill(85),Thomas Mann(84),Adenauer(83),Ioan XXIII(78),Strawiski(77),Piccard(75),etc,se pot considera "în floarea vârstei": mai ales dacă avem în vedere luciditatea şi vigoarea unui Adenauer,de pildă.

- Cinci fraţi au împlinit de curând,într'un sat de lângă Milano, 400 de ani. Ei au respectiv 89, 82, 79, 77 şi 73 ani,şi 12, 11, 7, 9 şi 5 fii: în total,44. Adăogând nepoţi şi strănepoţi,familia numără peste 200 membri: un întreg sat!

SFÂRŞITUL IERNII de Vasile Alecsandri

S'a dus zăpada albă de pe întinsul ţării,
S'au dus zilele Babii şi nopţile vegherii.
Câmpia scoate aburi; pe umedul pământ
Se'ntind cărări uscate de-al primăverii vânt.

Lumina e mai caldă şi'n inimă pătrunde;
Prin râpi adânci,zăpada de soare se ascunde.
Pâraele umflate curg iute şopotind
Şi mugurii pe creangă se văd îmbobocind.

O,Doamne! Iat'un flutur ce prin văzduh se pierde!
In câmpul vested iată un fir de iarbă verde
Pe care'ncet se urcă un galben gândăcel
Şi sub a lui povară îl pleacă'ncetinel.

Un fir de iarbă verde,o rază'ncălzitoare,
Un gândăcel,un flutur,un clopoţel în floare,
După o iarnă lungă ş'un dor nemărginit
Aprind un soare dulce în sufletul uimit.

&& Vizitând,anul trecut,Germania,regina Elisabeta II a Angliei nu făcea decât să viziteze ţara strămoşilor: în adevăr,actuala dinastie a Marei Britanii e de origină germană - şi datează dela 1714,când electorul de Hanovra a devenit George I al Angliei.De atunci au trecut zece generaţii - şi dinastia a rămas mereu curat germană,până la mama actualei regine,singura de sânge englez în toată casa domnitoare.George I a murit fără să fi învăţat limba lui Shakespeare.Era căsătorit cu prinţesa Sofia de Celle.Fiul lor,George II,căsătorit cu Carolina de Ansbach; nepotul,George III,cu Charlotte de Mecklemburg-Strelitz.Soţia lui George IV fu o prinţesă de Draunschweig; fratele şi urmaşul său la tron,Eduard,căsătorit cu o prinţesă de Saxa-Coburg-Gotha,fu tatăl celebrei regine Victoria,ajunsă împărăteasă a Indiilor,monarhă cu sânge curat german.Ea se căsători tot cu un neamţ, Albert de Coburg.Fiul lor,Eduard VII,se căsători cu Alexandra de Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg,dând naştere lui George V,regele din primul război mondial, care se căsători tot cu o nemţoaică,Mary de Teck.Abia fiul lor,George VI,luă o englezoaică,pe Elisabeth Bowes-Lyon,mama actualei regine.-

&& Europa,chiar mutilată de ţările din răsărit,e în fruntea comerţului mondial,totalizând singură mai mult de jumătate din cifra de afaceri: 670 miliarde de mărci din 1.342. In fruntea comerţului mondial rămân tot St.Unite,cu 15%.Urmează Germania liberă,cu 10.6%; Anglia,cu 8.6%; şi Franţa,cu 5.1%.-

&& Murind episcopul Casian,conducerea Institutului Teologic Ortodox din Paris a luat-o pr.Alexis Keniazeff.Rector de onoare,arhiepiscopul George Tarasof.-

DORURI ŞI NECAZURI

O.-România: Vă rog în numele Domnului Isus să-mi trimiteţi şi mie o Biblie, cred că ştiţi situaţia.. la noi nu se găsesc şi auzind că la dvs e liber a se tipări,în felul acesta citind şi cugetând asupra unui Cuvânt din Scriptură putem găsi într'însul o lumină mult mai strălucitoare decât a soarelui,pentru inimă..

V.-România: ..Este vorba de o dorinţă a mea de a-mi procura o biblie în limba română şi pe care aici sunt în imposibilitate de a o procura.. Cât despre recompensare,las asta pe seama Domnului.

D.-România: Am auzit că pe-acolo s'ar putea găsi acel izvor de binecuvântări, de care şi eu aş avea nevoie,adică Biblia.V'am mai scris odată şi poate r'aţi primit.De-o fi cu voia Domnului,să primesc şi eu o astfel de comoară.

M.-România: Vă trimit salutul frăţesc în Domnul Isus,începătorul şi desăvârşirea credinţei noastre,care a suferit crucea,a dispreţuit ruşinea şi şade la dreapta lui Dumnezeu.Deşi suntem la aşa de mare distanţă,totuşi ~~xxxxxxxx~~ prin credinţa în Domnul Isus suntem aproape.Aşi avea o dorinţă către Dvs,să bine voiţi a-mi trimite o Biblie întrucât la noi nu se găsesc în comerţ.Sunt tânăr în credinţă,vreau să citesc cuvântul lui Dumnezeu,nu am nici Noul Testament,numai când îl primesc dela cineva.

B.-România: Sunt de 22 de ani la pat,paralizat,sper în curând să părăsesc această lume.Mi-ar plăcea să am o biblie,ca să găsesc în ea curaj şi mângâere.Zice Ioan: "Cercetaţi Scripturile",dar mie Scriptura îmi lipseşte.. Cea rămasă de la bunicul,are file lipsă,altele rupte.Şi,de cumpărat,nici vorbă! nu se găseşte nici de-ai plăti-o cu aur!

T.-România: N'aveţi de unde mă cunoaşte.Am 24 de ani,sunt de curând căsătorit şi aş vrea să pun la noua temelie stânca de care vorbeşte moş... ,aceea a credinţei.Noul Testament al lui e foarte uzat şi nici nu vrea să se despartă de el, iar eu n'am de unde să îmi cumpăr.Se poate trimite de acolo? Poate dă Dumnezeu şi soseşte...

C.-România: Biblia mea a făcut ocolul satului,de multe ori nu se întoarce nici dumineca acasă,şi îmi lipseşte la predicile ce mai pot ţine.Puteţi să mă ajutaţi?

I.-Statele Unite: Aşa-i viaţa aici: veşnic o fugă nebună.N'ai timp să trăeşti, n'ai timp să mori,dar trebue să faci pe dracul ghem şi să găseşti cât mai multă vreme în lupta acesta pentru dolar,pentru existenţă.. Profitând de valoarea dolarului de acum un an,am făcut o fugitivă dar interesantă excursie în Europa,cam pe vremea când d-ta îţi apărai hodolanele în lupta cu unii din factorii culturali dela Mecca din Freiburg.Ne-am vizitat neamurile răsfirate în mai multe sate dintre Vârşeţ,Panciova şi Becicherec,apoi,după chibzueli de tot felul,am trecut şi în România,făcând itinerariul: Timişoara,Arad,Oradea,Huedin,Cluj,Turda,Ludoş,Aiud, Alba Iulia,Sebeş,Sibiu,Avrig,Făgăraş,Braşov,Câmpina,Ploeşti,Bucureşti,Buzău,Mărăşeşti - Bucureşti,Constanţa,Negru Vodă,Litoral,apoi Constanţa,Bucureşti,Piteşti, Slatina,Craiova,Turnu Severin,Băile Herculane,Caransebeş,Lugoj,Timişoara,Vârşeţ, Belgrad.N'am fost chestionaţi.Mi-a făcut impresia că nu le pasă de refugiaţi prea mult.La întoarcere doream să te vedem,ne aflam la numai 150-200 de chilometri, dar timpul era prea scurt...

Unele foi din exil,criticând regimul din ţară parc'ar critica chiar ţara,aşa "le ia condeiul pe dinainte".Săracii tinerii noştri de pe aici,câţi au mai rămas români,unde să-şi încălzească sufletul lor crud şi plăpând? la ce instituţii,la ce reviste sau ziare din vest? A mai rămas Vatra,dar şi Directorul ei,ar trebui, poate,să se informeze şi mai mult şi să purice unele scrisori ce publică.. Felicitări celor cu şcoala română din Freiburg! Regretăm că nu te putem aduce la noi, să stăm mai mult de vorbă,şi că nu-ţi putem trimite mai mult de 20 dolari.

B.-Suedia: De multe ori mi-a scris din ţară prietenul meu Nae,fost coleg de şcoală,dar în niciuna din scrisorile lui nu l-am văzut aşa de amărît ca acum câteva luni.Nu m'a neglijat niciodată cu scrisul lui,în lungii ani de pribegie; e unicul fiu al părinţilor săi: Nae şi Elena Bravu,cari au fost naşii părinţilor mei - şi ai copiilor ce au urmat.De aceea lui "Naică" noi toţi ai casei îi ziceam: Nae a'lu'naş Nae.Iată ce-mi scrie Nae despre amărăciunile lui:

"Află despre mine că sunt bine sănătos,dimpreună cu pisoiul care a venit din blocul de alături locuit de grangurii vremii(probabil tras de mirosul guzganilor), şi cu bătrâna spălătoreasă cu care locuesc de mult în ghereta de scânduri din spatele blocului.Seara e o frumuseţe: bătrâna,obosită de truda zilnică,sforăe de cu-

tremură şandramaua,iar motanul toarce de mama focului,sau îşi face toaleta intimă, pieptănându-şi urechile sau netezindu-şi liniştit lăbuţele şi blana cu limba aspră ca un raşpil de cizmar.Noi,locatarii şandramalei,avem totuşi o bucurie: fiindcă de-o veni vreun cutremur,te miri ce mai rămâne din blocul arătos,pe când jalnica gheretă rămâne neclintită din locul ei,oricât ar fi clătinătura pământului de grea. Mai află,dragă fine,că sunt tare nemângâiat că pe sărmanul "Ciorcilică",xx eroul chel care în tot cursul vieţii a recomandat chelboşilor o pomadă pentru creşterea părului,"incomparabilă" - liberatorul din vest şi groparul ţărilor din răsărit,fără a mai socoti înmormântarea unui imens imperiu colonial,nu l-a mai răbdat Dumnezeu pe faţa pământului măcar până la anul două mii.Ca mine,fireşte, întristată e multă lume,dar mai tristă trebue să fie fiică-sa,care,auzind odată că bătrânului îi merge mai bine.a exclamat oftând: Păcat că nu sunt trează,că aşa aş trage un haz de beţie şi aş face un scandal public,să i se ducă vestea! Acum, trebue că-i îndoliată de sus până jos pe dinafară,iar pe dinăuntru argăsită straşnic cu rachiu,ca orice orfană de soi.Mai află că trăesc mai bine ca tata...".

In timp ce puneam scrisoarea lui Nae a'lu'naş Nae în plicul ei,văd dedesubtul adresei scris cu litere mici de tipar: "Un plic cu hârtie 2 lei"! Dacă un plic cu hârtie,care costă oriunde un ban,în România costă 2 lei,cât trebue să coste un sfert de pâine,o varză,sau un ac de cusut? Falnicul viteaz,dac'a adus numai jale şi desnădejde în atâtea ţări,şi ruina propriului său neam,personal n'a avut nimic de pierdut; dimpotrivă,în timp ce lumea din juru-i trăgea targa pe uscat,averea lui personală creştea,reuşind să lase în urmă 3 milioane 6 sute de mii franci noi, socotiţi în moneda Galiei! Acum aştept să-mi scrie Nae,că Gheorghiu-Dej a murit de rîs,văzând cum "cosmonauţii,în loc să vie din văzduh cu rachetele drept în cap pe locul unde-i aşteptau bolşevicii ai bătrâni ca să-i pupe,vin foarte tacticos pe biciclete cu trei roate,ca damblagiii...

C.-Italia: Multe din "poeziile"făcute în exil sunt greoaie,o tortură pentru cititor,rodul unor fantazii şi minţi întortochiate.Unele sunt proză în versuri, fără rimă,fără cap şi fără picioare.Altele,nici proză nici versuri,produse morbide,care,deşi au multe idei bune,nu ştiu ce rost au decât de a-l chinui pe cititor. Am observat că din astea n'aveţi obicei să reproduceţi.Mai bine să le daţi la gunoi sau pe foc,dacă aceşti producători nu pot face ceva mai bun,spre a deveni în adevăr poeţi.E drept că eu nu's în stare să fac nici măcar atâta,dar de aceea nici nu mă apuc de aceste treburi,ci-mi caut de altele.Orator fit,poeta nascitur! Ei silesc natura.Ştim că românul se naşte poet,dar trăeşte funcţionar şi moare pensionar.Să nu creadă oricine,care ia condeiul în mână,că de-acum e poet,cum prea cred exilaţii.Şi-apoi,dacă toţi se fac poeţi,cine-o să mai tragă cizmele?...

R.-Germania: "Mizeriile mărunte" din ultimul număr,parc'ar fi fost scrise de mine,aşa de bine le cunosc,aşa de bine cunosc personajele - şi de aceea nici nu m'am mai băgat,de atâţia ani,în sterilele activităţi,care,în loc să fie făcute sub dogoarea râvnei de a grăbi eliberarea ţării,urmăresc mai modesta ţintă de a face pe careva "preşedinte" de ceva,ca să-şi poată face treburile cu mai mare"greutate".Şi considerând că şi alţi refugiaţi cunosc,deja,la fel de bine ştofa "exploatatorilor de cadavre",cum cu atâta îndreptăţire îi numiţi,m'am bucurat de hotărîrea pe care o anunţi,de a nu te mai ocupa de oameni de această teapă.Lasă-i în plata Domnului,să se creadă "mari": măcar cu distracţia să ne alegem,după cât rău au făcut exilului.Trimit tot azi,cu poşta,30 de mărci pentru Vatra.

B.-Germania: Te rog să mă ierţi că am neglijat anul trecut cu contribuţia mea, dar am fost atât de sâcâit din cauza boalei,că multe altele le-am uitat... Am să mă revanşez în viitor.Vizita de ieri,pe lângă mare surpriză,ne-a făcut şi o bucurie ce nu se poate descrie.Eu,în special,ca român,am avut o deosebită satisfacţie şi,după ce aţi plecat,încă aveam ceva de spus şi nu mai aveam cui.Dacă Dumnezeu va fi cu noi,voi veni la Paştele românesc la Freiburg.

INTAMPINARE de V.Voiculescu

Crud,vrăjmaş,făţarnic,
sterp ca ţintirimul
Cu trufaşe ziduri: fui Ierusalimul...

Ferecat în neagra buche a vieţii
Am închis în mine solii şi profeţii...

Dar o Bucurie,soră cu Vecia,
Imi surpă'ngrădirea,mistuie urgia.

Azi deschid cărarea paşilor asinii:
Intră,Te întâmpin Doamne al Luminii.

N'am stâlpări nici straie
să-Ţi întind la poale:
Streanţa unei inimi Îţi aştern în cale.

&& În recentele sale şedinţe dela Bruxelles,Congresul Mondial Evreesc s'a ridicat "contra oricărui rasism",cerând "abolirea injustiţiilor sociale care sunt cauzele profunde ale turburărilor şi războaelor" şi întoarcerea "la principiile fundamentale ale Talmudului,care prescriu să iubim pe aproapele nostru dincolo de orice frontiere". De fapt Talmudul,de-o fi cum ne spunea A.C.Cuza,când eram studenţi,mai prescrie şi alte lucruri: "Precum oamenii sunt superiori animalelor, aşa evreii sunt superiori tuturor popoarelor pământului"; sau: "Dumnezeu a dat evreilor putere asupra averii şi vieţii tuturor popoarelor"; etc; dar rămâne de controlat...

Cei mai mulţi delegaţi au vorbit de "primejdia asimilării,care ameninţă rasa evreiască"; iar delegatul german,dr Gerstenmaier,preşedintele Bundestagului,a fost admis numai în urma ameninţării preşedintelui Goldman,fondatorul "congresului",că demisionează.Se ştie,de altfel,cum e tratată în Israel minoritatea arabă. Ar fi bine,spre binele lor mai ales,ca evreii să iasă odată din aceste contradicţii.Căci chiar unul dintre ei,domiciliat la Marsilia,întreabă pe Nahum Goldman, prin intermediul lui "Figaro": "Cum puteţi Dvs face apel la omenia lumii neevreeşti(credincioasă şi necredincioasă),permiţând în acelaş timp ca în singurul Stat unde evreii sunt majoritari,în Israel,minorităţile să fie îndepărtate de naţiune, căci căsătoriile mixte sunt interzise?"-

&& În 1962 murea în Rusia,la 78 de ani,episcopul Afanasie Zaharov,unul din foarte rarii ierarhi,din Sovietia,care punea pe Dumnezeu înaintea lui Stalin.De aceea,din cei vreo 34 de ani de păstorie,într'o ţară a cărei Constituţie garantează cu surle şi cu tobe libertatea religioasă şi tot soiul de alte libertăţi, Zaharov nu şi-a cârmuit eparhia decât 33 de luni; 43 de luni a fost suspendat,76 de luni deportat,iar 254 de luni,adică peste 21 de ani,la muncă silnică.

&& Exact ca Vietnamul,în Asia se află altă ţară,Yemen,împărţită în două tabere în luptă,cea din sud fiind puternic ajutată de Egipt.Dar nicio ţară pacifistă, nicio congregaţie,nicio ligă a drepturilor omului,sau de conştiinţa universală, nu organizează cortegii,ori petiţii de protest: Nasser,fiind considerat "de stânga",n'are cum fi un agresor...

&& Se vorbeşte mult de perfecţia aparatelor electronice,care săvârşesc adevărate "minuni" de rapiditate,fără cea mai mică eroare."Maşina" cea mai complexă şi perfectă rămâne însă tot corpul omenesc.E suficient să ne gândim că pentru cea mai mică mişcare a capului se pun în mişcare peste 20 de muschi,şi că,în 24 de ore,organismul unui individ normal -75 de kg şi 1.65 m înălţime- împlineşte următoarele "operaţii": produce vreo 3.000 de calorii,bea 1.40 litri de lichid,respiră de 21.600 ori,produce 1.80 litri salivă,are 103.680 bătăi de puls,clipeşte de 12.240 ori,pierde 0.6 litri de sudoare,părul creşte cu 0.45 milimetri,consumă 1.75 kg alimente,pompează prin inimă 22.000 litri de sânge şi respiră prin plămâni 3.85 metri cubi de aier.("Tribuna italiana")

&& Duminică 7 August 1966 s'a inaugurat,la Lisabona,podul peste fluviul Tago. E cel mai mare pod suspendat din Europa: are 2.300 metri lungime şi 16 metri lăţime.Costul: circa 40 miliarde franci francezi vechi.Durata lucrului: 4 ani.Amintim că Portugalia,care are 8 secole de existenţă şi e independentă dela 1640,e guvernată,dela 27 Aprilie 1928,de Salazar.

&& La 10-12 Februarie 1967 s'a ţinut la Constantinopol primul mare congres naţionalist al Turciei,cu participarea delegaţilor -învăţători,profesori,studenţi, sindicalişti,cămine populare,etc.- din toate unghiurile ţării,în număr de peste 400 persoane.Scopul principal a fost definirea liniei naţionalismului turcesc în faţa problemelor interne şi externe actuale.In proclamaţia adresată poporului turc,congresul exprimă,între altele,simpatie şi solicitudine pentru lupta de liberare şi independenţă a popoarelor oprimate.Prof.Esenkova a fost ales în Comitetul Executiv al Congresului.

&& Planeta noastră cuprinde 15 miliarde hectare de pământ,din care 7.5 miliarde,adică jumătate,sunt acoperite de gheţuri şi pustiuri; 4.5 miliarde sunt pe jumătate deşerturi; pentru păşuni şi arătură rămâne doar o cincime din suprafaţa totală,adică ceva mai mult de 3 miliarde hectare.

&& Intre 6 Nov.1966 şi 6 Febr.1967,prof.Esenkova a întocmit o serie de comentarii -4 pe săptămână- în limba română la radio Ankara.Toate au avut ca temă principală suferinţele neamului românesc.Nu se ştie de ce aceste programe au fost suprimate: postul,necontrolat de guvern,poate n'a vrut să fie prea anticomunist...

SEMNALĂRI

* MITO E FEDE, Padova 1966.- Există un personaj fabulos, cel puţin pentru noi, în acest exil: un fel de bazilisc ori inorog, de care toată lumea vorbeşte, dar care se sustrage, parcă, vederii. Ni s'a spus mult bine de părintele Andrei Scrima, de ruperea lui cu Patriarhia dela Bucureşti, de contactele preţioase şi înalte pe care le-a stabilit în Occident. Dar mai mult nu ştim. Şi iată că dăm peste dânsul, acum, în acest volum de peste 600 de pagini, în care's adunate comunicările la "săptămâna de studiu" dela Roma, de acum un an, organizată de Centrul internaţional de studii umaniste şi de Institutul de studii filozofice de pe lângă Universitatea din Roma, pe tema din titlul cărţii: "Mit şi credinţă". Unul din protagoniştii congresului a fost, nu numai cu o comunicare interesantă şi foarte aplaudată -"Le mythe et l'epiphanie de l'indicible"-, dar şi cu continui intervenţii, precizări, lămuriri, preotul român, a cărui participare activă a fost o dovadă concretă de cât s'a lucrat la noi, între cele două răsboaie, în domeniul teologiei, al filosofiei, al istoriei religiilor şi miturilor. N'aş vrea să greşesc, dar parcă în cuvintele părintelui Scrima era un ecou din învăţătura de aur a lui Nae Ionescu.

* HORIA TĂNĂSESCU, Existencialismo Pensamiento oriental y Psicoanalisis, Mexic, 1967.- Bucuria de cronicar fără patimă al activităţilor serioase, singurele care contează, ale exilului, ne vine de data aceasta de departe, din Mexic, unde, nu o mână, ci câteva, poate două, degete de oameni lucrează de sârg, în ultima vreme în jurul revistei "Drum". Profesor universitar de psihologie a artei, autorul, a cărui pregătire estetică e cunoscută şi apreciată încă de pe timpul lui Vianu, dela Bucureşti, încearcă cu succes în acest dens "eseu de sinteză dialectică", publicat de Asociaţia mexicană de investigaţii ştiinţifice şi umaniste, să stabilească nebănuite şi foarte sugestive corespondenţe între filosofia extrem-orientală, în special taoismul, şi şcolile moderne ale existenţialismului şi psihanalizei, între Lao-Tse şi Jaspers bunăoară. Termeni, cum se vede, disparaţi, dar pe care dl Tănăsescu reuşeşte să-i "integreze", cum notează Jaime Cardeña într'o notă introductivă de meritat elogiu.

* ANGELO MORRETTA, Gli Dei dell'India, Milano, 1966.- Scriitorul Dan Petraşincu, întors de câţiva ani la matca italiană, s'a consacrat în ultima vreme, cu pasiunea ce-l caracterizează, Indiei şi civilizaţiei sale, fără a neglija actualitatea peninsulei asiatice, despre care scrie regulat în ziare ca "Messaggero" şi "Giornale d'Italia". După "Lo Spirito dell'India", care era o primă luare de contact cu acea lume îndepărtată şi totuşi atât de apropiată de preocupările noastre, domnul Morretta pune de data aceasta ordine în haosul mitologiei indù. Cartea, tipărită în condiţii tehnice excepţionale, cu ilustraţii rare, are subtitlul: "Scurtă Enciclopedie ilustrată a Panteonului indù, dela Veda la Purana, dela Trimurti până la zeităţile de astăzi"; şi e, cred, cea mai raţională şi clară încercare de "organizare" a Olimpului indian. După prezentarea divinităţilor esenţiale, într'o formă limpede, fără a fi divulgativă, volumul continuă cu o antologie de texte sanscrite şi cu un glosar analitic care orientează bine în problematica religiilor şi mitologiei, ba chiar şi a istoriei indiene.

* G.SERBANESCO, Histoire de la Franc-Maçonnerie universelle, Paris, 1966.- Avem în faţă al treilea volum, minunat tipărit, al unei opere excepţionale, cum e această "Istorie a francmasoneriei universale", datorită avocatului Gérard Serbanesco. Scrisă de un jurnalist, cu anecdote şi epizoade curioase mai în fiecare pagină, cu un material ilustrativ foarte preţios, cartea se citeşte pe nerăsuflate. Mai ales, lungul capitol consacrat în acest volum masoneriei în România, dela începuturile Statului român, unde se spune, cu vădită exagerare, că "Loja denumită 'Steaua Dunării' a fost originea mişcării naţionale tinzând spre unirea Principatelor şi independenţă. Fraţii acestei Loji şi ai Lojilor afiliate au creiat Statul român actual!". Cert e că masoneria a avut şi în istoria românească modernă un rol important; şi opera dlui Şerbănescu contribuie hotărîtor la lămurirea unei serii de probleme din politica mai veche şi mai nouă, ori chiar din viaţa exilului de azi. Francmason convins, autorul nu poate fi obiectiv în trasarea evenimentelor dintre cele două răsboaie în România: loveşte, dar cu o anumită măsură, în mişcările de dreapta, mai puţin în naţional-creştinii lui Goga, care era mason, şi este, evident, anticlerical. Dar e şi anticomunist şi antirus, şi asta serveşte bine cauzei româneşti, într'o operă, care-şi va avea, desigur, şi are deja, priza ei.

* Dr T.P.VIFOR, Abrégé de la Nouvelle Economie Universelle, Paris, 1966.- Ina-

ceastă "doctrină economică destinată tuturor ţărilor din lume",autorul îşi propune să elimine sărăcia de pretutindeni,să revoluţioneze paşnic planeta,care ar cunoaşte astfel o prosperitate progresivă şi trainică.Instrumentul NEC-ului ar trebui să fie un mecanism financiar numit CCM(circulaţia continuă a monedei),care ar avea calitatea să multiplice disponibilitatea de capitaluri.Păcat că modesta noastră pregătire în economia politică şi în ştiinţa finanţelor nu ne ajută mai mult, fiindcă altfel lichidarea sărăciei şi înmulţirea capitalului nu ne-ar fi displăcut deloc,mai ales că,vorba lui Creangă,"sărac aşa ca în anul acesta,ca în anul trecut şi ca de când sunt,niciodată n'am fost".-

Adrian Popa

CRISTOS A ÎNVIAT! de Al.Mateevici

Şi iată miezul nopţii de stele'mpodobit;
Un sunet lung s'aude,pământu'n el vueşte,
Adânci puteri îl mişcă,isbindu-l.Sguduit,
Mormântul se deschide: Scriptura se'mplineşte.

Lumini lucesc la gura mormântului deschis,
Întunecimea piere o clipă'n toată firea...
Cristos învie!... Paznici,să fie vouă vis,
Lumina vă orbeşte,v'a înlemnit uimirea!

Lumină din lumina cerescului cuprins
Luceşte-acum pe chipu-i,'l înalţă biruinţa,
Şi,lepădând pământul,îl lasă foc nestins
Pe calea mântuirii: nădejdea şi credinţa.

Cu moartea Sa,pe cruce murind nevinovat,
Ne-a dat El nouă pildă a marei jertfi de sine;
Cu moartea Sa pe moarte călcând a înviat
Spre învierea vieţii în faptele de bine.

Cântaţi cu bucurie Acelui ce-a scăpat
Pe om şi omenirea de moarte sufletească.
E Paştele! Viaţă! Cristos a înviat!
Iubire între oameni şi pace să domnească.

&& De-ale lui Păstorel Teodoreanu.(Despre Guţă Tătărăscu care,aflându-se prin 1945 într'un guvern cu comunişti,ţinuse să se justifice la radio printr'un discurs, în care mereu revenea leit-motivul "Da? ori ba?",la întrebări ce singur îşi punea):

Tătărescu e lichea?
Da? ori ba?
Tătărescu nu-i lichea?
Ba daaaaa...

* (După moartea lui Stalin şi destalinizare(congresul dela Moscova):

După chestia cu Congresul,
Am văzut cum merge treaba:
Zece ani pe răposatul
L-am pupat în c.. degeaba!

* (Doctorului Olănescu,care făcea injecţii cu hormoni):

Refuz injecţii cu hormoni,
Nu fiindcă mă desgustă,
Dar am venit cu pantaloni
Şi nu doresc să plec cu fustă...
Pe dânsul îl chema Florescu -
Şi cum era uscat ca iasca,
S'a căutat cu Olănescu
Şi-acuma toţi îi zic Floreasca...

* (O întrebare unui prieten al său,Romică S.):

Mă întreb şi eu,Romică,
Şi să ierţi de întrebare:
De ce numai când e mică
Fata-i mare?...

* ("Fetele din Popa-Nan",revistă veche dinainte de 1914):

Spusu-mi-a un beţivan,
Rezemat de un perete:
Fetele din Popa Nan
E celebre,dar nu's FETE...

* (Păstorel la concentrare,în 1940,Regimentul 24 Artilerie):

Azi majurul Eremia
M'a'ntrebat de dimineaţă:
Ce să fac cu bateria?
"Pune-o repede la ghiaţă"...

&& Contribuţiile pentru VATRA se pot trimite la Konto 420.38 - Dresdner Bank - 78 Freiburg - Germania - pe numele Petre Vălimăreanu; abonaţii din Italia le pot trimite,pe acelaş nume,la Conto Corrente Postale 1/44.336 -Via Alessandria -Roma.-